

Αποταμιευτικός Λογαριασμός Νοικοκυριών για Επενδύσεις στην Κεφαλαιαγορά

Πρόταση και εκτιμώμενες επιδράσεις

14 Μαΐου 2026

Με την υποστήριξη της Euronext Athens

Τι προτείνεται; Δημιουργία δύο νέων, αποταμιευτικών προγραμμάτων για τον ευρύ πληθυσμό

Αποταμιευτικός επενδυτικός λογαριασμός (ΑΠΕΛ)

- Ατομικός αποταμιευτικός λογαριασμός για μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε χαρτοφυλάκια κινητών αξιών που πληρούν ορισμένα χαρακτηριστικά
- Προαιρετική συμμετοχή ιδιωτών, που επιλέγουν μεταξύ πιστοποιημένων επενδυτικών τίτλων
- Έκπτωση φόρου συνδεδεμένη με το ποσό αποταμίευσης, αυξανόμενη με τον χρόνο διακράτησης έως 5 έτη
- Στόχευση στα νοικοκυριά με μεσαία εισοδηματικά κλιμάκια (μεσαία τάξη), με πλαφόν στο κίνητρο ώστε να περιορίζεται το δημοσιονομικό κόστος

Παιδικός αποταμιευτικός επενδυτικός λογαριασμός (ΠΑΠΕΛ)

- Άνοιγμα αποταμιευτικού λογαριασμού ανήλικου, με τη γέννηση κάθε παιδιού, με πόρους που επενδύονται μακροπρόθεσμα σε χαρτοφυλάκια παρόμοια με τον ΑΠΕΛ
- Προαιρετικές εισφορές γονέων, που επιλέγουν μεταξύ πιστοποιημένων επενδυτικών τίτλων
- Δημοσιονομική μεταβίβαση/επιβράβευση γονέων εφόσον αποταμιεύουν σε αυτόν (έως ένα όριο)
- Άνευ περιορισμών δυνατότητα χρήσης των πόρων με την ενηλικίωση κάθε ατόμου

Τι επιτυγχάνεται με την πρόταση;

Τόνωση της αδύναμης
αποταμίευσης των
ελληνικών νοικοκυριών

Ενίσχυση
ανθεκτικότητας της
μεσαίας τάξης

Καλλιέργεια
αποταμιευτικής
«κουλτούρας» και
οικονομικής παιδείας

Συνέργειες με στόχους
πολιτικής άμβλυνσης
των δημογραφικών
προκλήσεων

Η πρόταση:

- ✓ Συμβάλλει στην εξισορρόπηση του μακροχρόνιου «κενού» αποταμίευσης και επενδύσεων της ελληνικής οικονομίας
- ✓ Δίνει την ευκαιρία στα ελληνικά νοικοκυριά να καταστούν συμμετόχα στην οικονομική ανάκαμψη
- ✓ Συνδράμει στην προετοιμασία και δράση της Ελλάδας σε σχέση με την υπό διαμόρφωση Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων στην ΕΕ

Τα οικονομικά οφέλη της πρότασης είναι σημαντικά σε σχέση με το κόστος της

Σε ένα μετριοπαθές σενάριο ταυτόχρονης εφαρμογής κινήτρων σε ΑΠΕΛ και ΠΑΠΕΛ...

Άμεσες επιδράσεις

- Το άμεσο όφελος από τις καθαρές νέες επενδύσεις στην οικονομία εκτιμάται πολλαπλάσιο του άμεσου δημοσιονομικού κόστους.
- Σε βάθος 5-ετίας, με ετήσιο δημοσιονομικό κόστος εφαρμογής των κινήτρων περί τα €140 εκατ. αναμένονται καθαρές νέες ετήσιες επενδύσεις πλέον των €300 εκατ. και αύξηση στο ετήσιο ΑΕΠ κατά περίπου 0,1 π.μ.

Μακροοικονομικές επιδράσεις

- Κάθε 1 ευρώ δημοσιονομικού κόστους για την εφαρμογή των κινήτρων μπορεί να συντελέσει σε μέση ετήσια αύξηση του πραγματικού εθνικού εισοδήματος κατά τουλάχιστον 2 ευρώ σε βάθος 5-ετίας
- Ο συντελεστής απόδοσης από τη χρήση δημοσίων πόρων για τον ΠΑΠΕΛ αυξάνεται περαιτέρω σε βάθος χρόνου
- Η απασχόληση μπορεί να αυξηθεί κατά 2 χιλιάδες θέσεις απασχόλησης υψηλής παραγωγικότητας, κατά μέσο όρο την πρώτη 10-ετία

Περιεχόμενα

- Σκοπός του εργαλείου
- Διεθνείς πρακτικές και Ελλάδα
- Περιγραφή του προτεινόμενου εργαλείου
- Άμεσες δημοσιονομικές επιδράσεις
- Μακροοικονομικές επιδράσεις
- Συμπεράσματα

Πλαίσιο

- Η ενίσχυση της εγχώριας αποταμίευσης είναι προϋπόθεση για μακροχρόνια ανάπτυξη και ισορροπία
- Η ενδυνάμωση της κεφαλαιαγοράς αποτελεί ευκαιρία για να αυξηθεί η ελκυστικότητα της χώρας ως επενδυτικού προορισμού.
- Προτείνεται η δημιουργία ατομικών λογαριασμών αποταμίευσης συνδεδεμένων με φορολογικά κίνητρα, όπως εφαρμόζονται ήδη σε πολλές άλλες χώρες

Σκοπός της μελέτης

Ανάδειξη των θετικών οικονομικών επιδράσεων και εκτίμηση του κόστους εφαρμογής από τη δημιουργία ατομικών αποταμιευτικών / επενδυτικών λογαριασμών

Στόχοι

1. Εγχώρια
αποταμίευση

2. Οικονομική
παιδεία

3. Συμμετοχή
νοικοκυριών στο
μέρισμα της
ανάκαμψης

4. Ζήτηση στην
αγορά κεφαλαίων

5. Ανθεκτικότητα
χρηματοπιστωτικού
συστήματος

Προσαρμογή στις
δημογραφικές
τάσεις

Με το ίδιο εργαλείο εξυπηρετούνται παράλληλα πολλαπλοί στόχοι

Γιατί είναι κρίσιμη η τόνωση της εγχώριας αποταμίευσης;

Μεγάλο
αποταμιευτικό και
επενδυτικό κενό

Τραπεζο-κεντρική
χρηματοδότηση

Μακροχρόνια
βιωσιμότητα του
εξωτερικού
ελλείμματος

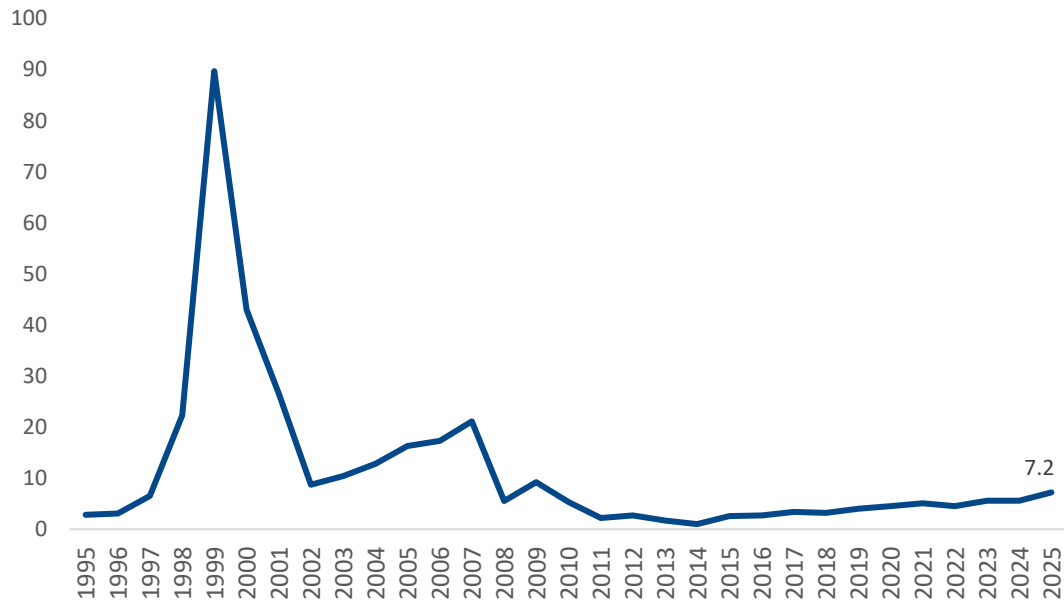
Θετική συσχέτιση
μεταξύ αποταμίευσης
και μεγέθους
κεφαλαιαγοράς

Θετική συσχέτιση
μεταξύ μεγέθους
κεφαλαιαγοράς και
κατά κεφαλήν ΑΕΠ

Σκόπιμο να συνδυαστεί με ενίσχυση της εγχώριας αγοράς κεφαλαίων

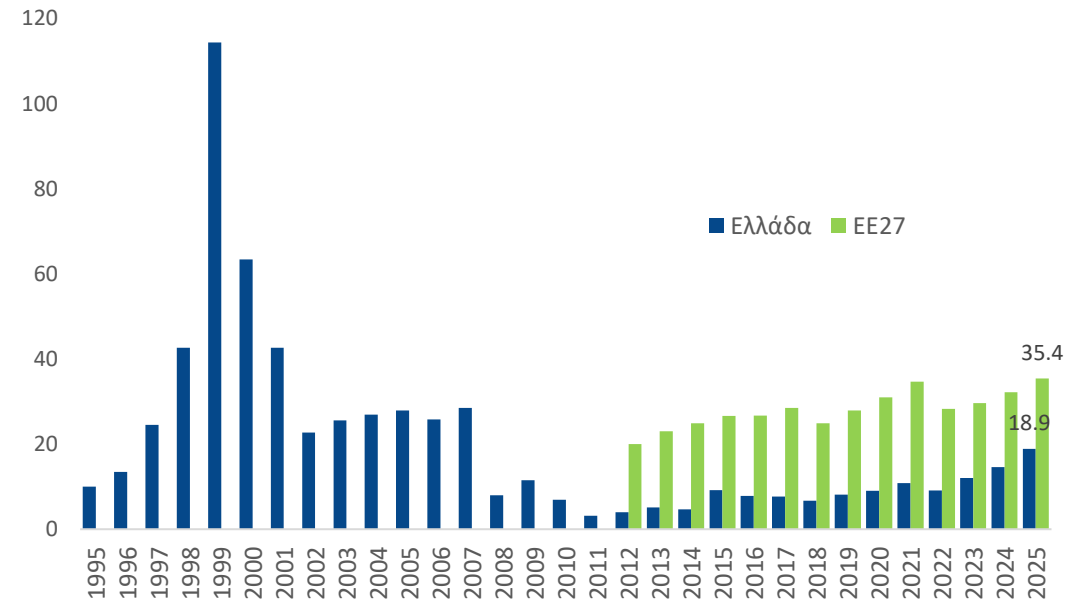
Μεγάλο περιθώριο αύξησης της συμμετοχής των ελληνικών νοικοκυριών στην αγορά κεφαλαίων

Αξία επενδύσεων ελληνικών νοικοκυριών σε εισηγμένες μετοχές, ως % του ΑΕΠ

Πηγή: Eurostat, εκτιμήσεις για το 2025

Αξία επενδύσεων νοικοκυριών σε εισηγμένες μετοχές και επενδυτικά κεφάλαια, ως % του ΑΕΠ

- Η αξία των επενδύσεων των ελληνικών νοικοκυριών σε μετοχές κατέγραψε έντονη μεταβλητότητα την περίοδο 1998-2002, κλονίζοντας έκτοτε την εμπιστοσύνη των εγχώριων λιανικών επενδυτών
- Τα ελληνικά νοικοκυριά συμμετέχουν σε μικρό μόνο βαθμό σε επενδύσεις στην κεφαλαιαγορά. Η μέση συμμετοχή στην ΕΕ, αναλογικά με το ΑΕΠ, είναι σχεδόν υπερδιπλάσια

Περιεχόμενα

- Σκοπός του εργαλείου
- **Διεθνείς πρακτικές και Ελλάδα**
- Περιγραφή του προτεινόμενου εργαλείου
- Άμεσες δημοσιονομικές επιδράσεις
- Μακροοικονομικές επιδράσεις
- Συμπεράσματα

Σε 11 από τις 27 χώρες της ΕΕ έχει ήδη εφαρμοστεί κάποιας μορφής Αποταμιευτικός Επενδυτικός Λογαριασμός (ΑΠΕΛ)...

Οι ΑΠΕΛ διαφοροποιούνται ως προς τη **δομή και τα φορολογικά κίνητρα**, ανάλογα με την κουλτούρα αποταμίευσης, τη φορολογική πολιτική και τους στόχους κάθε χώρας. Σε κάθε περίπτωση, τα **κριτήρια επιλεξιμότητας**:

- επιβραβεύουν τη μακροχρόνια αποταμίευση
- δεν συνδέονται απαραίτητα με συνταξιοδοτική αποταμίευση

Οι ΑΠΕΛ μπορεί να περιλαμβάνουν **τοποθετήσεις** τόσο σε αποταμιευτικά προϊόντα χαμηλού ρίσκου, όσο και σε επενδύσεις σε μετοχές, ομόλογα ή αμοιβαία κεφάλαια

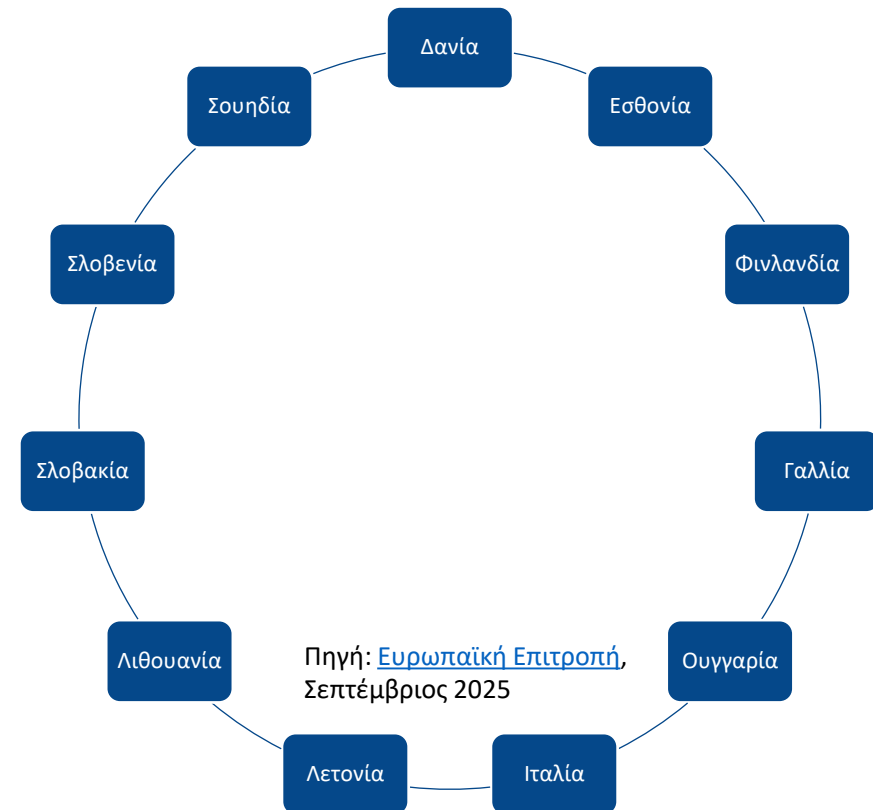
Ευρεία γεωγραφική διασπορά των ΑΠΕΛ

- 11 χώρες της ΕΕ με ΑΠΕΛ σε εφαρμογή
- Χώρες της ΕΕ επεξεργάζονται τη δημιουργία σχετικών λογαριασμών, π.χ. Πολωνία, Κροατία και Ιρλανδία
- Αντίστοιχα εργαλεία υπάρχουν και σε χώρες εκτός ΕΕ, π.χ. Νορβηγία, Καναδάς, Ιαπωνία (NISA), Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ

Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων της ΕΕ (**EU Savings and Investments Union**): σε διαδικασία διαβουλεύσεων

- Έκθεση Draghi (2024) με ειδική έμφαση σε μέτρα τόνωσης αποταμίευσης

Χώρες της ΕΕ όπου εφαρμόζεται ήδη κάποιος ΑΠΕΛ, 2025

...με συνδεδεμένα φορολογικά κίνητρα για τα νοικοκυριά

Αποταμιευτικός Επενδυτικός Λογαριασμός (ΑΠΕΛ)

Μια ματιά σε 5 χώρες με πολυετή εμπειρία εφαρμογής

Γαλλία (1992)

Ιταλία (2017)

Σουηδία (2012)

**Ηνωμένο
Βασίλειο (1999)**

Καναδάς (2009)

Στις χώρες αυτές που εφαρμόζεται αντίστοιχο εργαλείο, η συμμετοχή των νοικοκυριών σε επενδύσεις στην κεφαλαιαγορά είναι υψηλή

Γαλλία – ΡΕΑ από το 1992

- Το ΡΕΑ (Plan d'Épargne en Actions) εισήχθη το 1992 για φορολογικούς κατοίκους στη Γαλλία, με σκοπό τη διευκόλυνση μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επενδύσεων σε **ευρωπαϊκές επιχειρήσεις**.

Διακρίνεται σε:

BANK ΡΕΑ

- Για επενδύσεις σε εισηγμένες εταιρείες ΕΕ/ΕΟΧ οποιουδήποτε μεγέθους

ΡΕΑ-ΡΜΕ

- Εστίαση σε ΜΜΕ / Μεσαίες Επιχειρήσεις, εισηγμένες και μη

ΡΕΑ-Insurance

- Μέσω ασφαλιστικού συμβολαίου

Γεωγραφικό κριτήριο

Επενδύσεις σε εταιρίες με έδρα την ΕΕ/ΕΟΧ

Αμοιβαία με τουλάχιστον 75% σε μετοχές ευρωπαϊκών εταιριών

Χρόνος διακράτησης

- 5 χρόνια κατ'ελάχιστον
- Το 1/3 των λογαριασμών έχουν διάρκεια άνω των 8 ετών

Ανώτατο όριο επενδύσεων ανά λογαριασμό

- ΡΕΑ - Bank/Insurance: €150.000
- ΡΕΑ-ΡΜΕ: €225.000 (ή συνδυαστικά με το προηγούμενο)
- Το όριο αυξήθηκε από €75.000 σε €225.000 με σκοπό την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Γαλλία – Η εικόνα των ΡΕΑ το 2024

- Οι ενεργοί λογαριασμοί αριθμούν 7,2 εκατ. (11% του πληθυσμού)
- Το μέσο υπόλοιπο ανά λογαριασμό είναι €15.560 και €10.000 για ΡΕΑ-bank και ΡΕΑ-ΡΜΕ αντίστοιχα.
- Οι εισροές και εκροές κεφαλαίων ήταν σχεδόν ισοσκελισμένες, περί το 0,25% του ΑΕΠ.
- Το συσσωρευμένο κεφάλαιο παραμένει υψηλό, στο 3,6% του ΑΕΠ.
- Συγκέντρωση σε γαλλικούς τίτλους οι οποίοι αντιστοιχούν στο 89% των ΡΕΑ και 96% των ΡΕΑ-ΡΜΕ του συνολικού ποσού των επενδύσεων.

Εισροές	Εκροές	Συσσώρευση κεφαλαίου
<ul style="list-style-type: none">• ΡΕΑ €7,5 δισ. (0,25% του ΑΕΠ)• ΡΕΑ-ΡΜΕ €390 εκατ.	<ul style="list-style-type: none">• ΡΕΑ €7,3 δισ.• ΡΕΑ-ΡΜΕ € 372 εκατ.	<ul style="list-style-type: none">• ΡΕΑ €114 δισ. (3,6% του ΑΕΠ)• ΡΕΑ-ΡΜΕ €2,9 δισ.

Η κεφαλαιακή αυτή δεξαμενή αντανakλά την ισχυρή συμμετοχή και τη διαχρονική χρήση του ΡΕΑ ως μακροπρόθεσμου επενδυτικού μέσου.

Ιταλία – PIR από το 2017

Το PIR εισήχθη το 2017 για να ενισχύσει τις επενδύσεις από ιδιώτες επενδυτές.

Χρόνος διακράτησης

- 5 χρόνια κατ'ελάχιστον

Ανώτατο όριο επενδύσεων ανά λογαριασμό

- €40.000 το χρόνο
- Μέγιστη συνολική συνεισφορά €240.000

Γεωγραφικό κριτήριο με όχημα τις ΜΜΕ

Το 70% της συνολικής επένδυσης προορίζεται σε εταιρίες με έδρα την Ιταλία ή άλλη χώρα της ΕΕ/ΕΟΧ με μόνιμη εγκατάσταση στην Ιταλία

Τουλάχιστον το 25% (εκ του 70%) να επενδύεται σε εταιρίες μικρές ή μεσαίες

Τουλάχιστον 5% να επενδύεται σε πολύ μικρές ή νεοφυείς επιχειρήσεις

> €5 δισ. (0,25% του ΑΕΠ)

Αρχική εισροή κεφαλαίων με την εισαγωγή του προγράμματος το 2017

≈ €19 δισ. (0,9% του ΑΕΠ)

Συσσωρευμένο κεφάλαιο το 2023

Σουηδία – ISK από το 2012

- Η Σουηδία θέσπισε έναν Αποταμιευτικό Επενδυτικό Λογαριασμό (ISK) το 2012.
- Ο ISK δεν περιορίζει τα είδη των τίτλων, οι επενδυτές μπορούν να διακρατούν οποιεσδήποτε εισηγμένες μετοχές, ξένες μετοχές ή μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων εντός του λογαριασμού.
- Πλήρης ευελιξία ως προς το ποσό και τη διάρκεια της επένδυσης.
- Στόχος του προγράμματος είναι να αυξήσει τη συμμετοχή των πολιτών στις χρηματαγορές και να ενθαρρύνει την μακροπρόθεσμη αποταμίευση και επένδυση, δίνοντας πλήρη ευελιξία στη σύνθεση του χαρτοφυλακίου.

3.8 εκατ. Σουηδοί (>1/3 του πληθυσμού) κατέχουν ISK

Ο διάμεσος αποταμιευτής κατέχει €7.000 (μέσος €40.000) σε έναν ISK

Η συσσώρευση κεφαλαίου εκτιμάται σε €167 δισ. (29,8% του ΑΕΠ) εκ των οποίων τα €70 δισ. (42% του συνόλου) είναι επενδυμένα σε εγχώρια περιουσιακά στοιχεία.

Μέσω του ISK, τα νοικοκυριά διοχετεύουν μεγάλο όγκο αποταμιεύσεων σε εισηγμένες μετοχές και επενδυτικά κεφάλαια, υποστηρίζοντας τα υψηλά ποσοστά συμμετοχής και το βάθος των κεφαλαιαγορών της χώρας.

Παραδείγματα εκτός ΕΕ – ΗΒ και Καναδάς

Ηνωμένο Βασίλειο

- Ατομικός Λογαριασμός Αποταμίευσης (ISA) από το 1999.
- Τόκοι, μερίσματα, υπεραξία είναι αφορολόγητα.
- Υπάρχουν 4 τύποι ISA, συμμετέχει το 6% του πληθυσμού.

Cash ISA

• τραπεζικές καταθέσεις

Stocks & Shares ISA

• μετοχές, ομόλογα, ETFs, αμοιβαία κεφάλαια

Innovative Finance ISA

• δανεισμός σε ιδιώτες ή εταιρίες μέσω P2P και crowdfunding

Lifetime ISA

• το κράτος προσθέτει 25% bonus (max £1000 στις εισφορές) / ποινή στην ανάληψη πριν τα 60

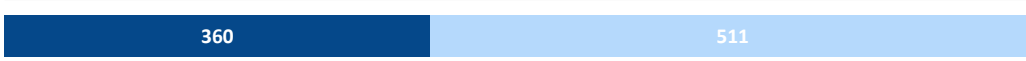
ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ (ΕΚΑΤ.)

■ Cash ISA ■ Stock & Shares ■ Lifetime ■ Innovative Finance

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ (£ ΔΙΣ.)

■ Cash ISA ■ Stocks & Shares

Καναδάς

- Αφορολόγητος αποταμιευτικός λογαριασμός (TFSA) από το 2009
- Το πρόγραμμα ενισχύει την αποταμίευση σε κάθε επίπεδο εισοδήματος.
- 34% των νοικοκυριών χαμηλού/μεσαίου εισοδήματος χρησιμοποιούν TFSA.
- Περισσότεροι από 3 στους 4 ενήλικες με ετήσιο εισόδημα τουλάχιστον CAD 150.000 (€93.000) έχουν TFSA.
- Το ποσοστό είναι πολύ υψηλό σε σύγκριση με τη συμμετοχή σε ασφαλιστικά προγράμματα (RRSP) υποδεικνύοντας ότι μέρος των φορολογικών κινήτρων οδηγεί σε ανακατανομή των ήδη υπαρχουσών αποταμιεύσεων.
- Αξία το 2022 CAD 518.5 δισ. (17,3% του ΑΕΠ, € 321.1 δισ.).

Το **φορολογικό κίνητρο** του TFSA είναι η πλήρης απαλλαγή από φορολόγηση όλων των αποδόσεων. Αυτό αύξησε τη συμμετοχή των χαμηλών εισοδημάτων επειδή το προϊόν είναι απλό, ρευστό, δεν μειώνει κοινωνικές παροχές και δεν απαιτεί υψηλό εισόδημα για να αποδώσει.

Συγκριτικός πίνακας ΑΠΕΛ ανά επιλεγμένη χώρα για το 2025

Χώρα	Πάροχοι	Φορητότητα μεταξύ παρόχων	Χαρτοφυλάκιο	Γεωγραφικός περιορισμός	Φορολογικό κίνητρο	Ελάχιστος χρόνος διακράτησης για να ισχύουν τα κίνητρα	Συμμετοχή (% συνολικού πληθυσμού)	Συσσώρευση κεφαλαίου (% ΑΕΠ)
Γαλλία (PEA)	Τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρίες	☒	μετοχές, επενδυτικά κεφάλαια	☒	Φοροαπαλλαγή: 0% φόρος εισοδήματος σε υπεραξίες και μερίσματα (έναντι 12.8%)	5 χρόνια	11,0%	3,7%
Ιταλία (PIR)	Τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρίες, εταιρίες διαχείρισης κεφαλαίων, χρηματιστηριακοί διαμεσολαβητές	☒	μετοχές, ομόλογα, επενδυτικά κεφάλαια	☒	Φοροαπαλλαγή: 0% φόρος εισοδήματος σε υπεραξίες μερίσματα, τόκους (έναντι 26%)	5 χρόνια	μη διαθέσιμο	0,9%
Σουηδία (ISK)	Τράπεζες, εταιρίες διαχείρισης κεφαλαίων	☒	μετοχές, ομόλογα, επενδυτικά κεφάλαια	☒	Έκπτωση φόρου, επί της συνολικής αξίας του λογαριασμού	☒	36,0%	29,8%
Ηνωμένο Βασίλειο (ISA)	Τράπεζες, συνεταιριστικά ιδρύματα, χρηματιστηριακοί διαμεσολαβητές	☒	μετοχές, επενδυτικά κεφάλαια	☒	Φοροαπαλλαγή: 0% στα κέρδη (έναντι 8,75% έως 39,35% φόρος μερισμάτων, 10%-20% φόρος υπεραξίας)	☒	6,0%	18,0%
Καναδάς (TFSA)	Τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρίες, εταιρίες διαχείρισης κεφαλαίων	☒	μετοχές, ομόλογα, επενδυτικά κεφάλαια	☒	Φοροαπαλλαγή: 0% στα κέρδη (έναντι 9%-33%)	☒	46,0%	19,2%

Ελλάδα- κίνητρα για διακράτηση αμοιβαίων κεφαλαίων

2000-2003 (Νόμος 2874/2000, άρθρο 37, παρ.1)

- Κίνητρο για απόκτηση μεριδίων μετοχικών και μεικτών Α/Κ εσωτερικού
- 3 έτη διακράτησης
- 25% της δαπάνης αφαιρείται από το συνολικό φορολογητέο εισόδημα, με ανώτατο όριο έκπτωσης €3.668
- Το κίνητρο εφαρμόζεται άπαξ για κάθε φορολογούμενο
- Προϋπόθεση της έκπτωσης είναι το ποσό της δαπάνης για την αγορά των μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων να μην προέρχεται από ρευστοποιήσεις ήδη υπαρχόντων μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων, αλλά από νέα κεφάλαια

2005-2009 (Νόμος 3296/2004, άρθρο 2, παρ.3)

- Κίνητρο για απόκτηση μεριδίων μετοχικών και μεικτών Α/Κ εσωτερικού
- 3 έτη διακράτησης
- 20% της δαπάνης αφαιρείται από το συνολικό φορολογητέο εισόδημα, με ανώτατο όριο έκπτωσης €3.000.
- Κίνητρο εφαρμόζεται άπαξ για κάθε φορολογούμενο

2011 - Κατάργηση της έκπτωσης από διακράτηση μεριδίων (Νόμος 3986/2011, άρθρο 27, παρ.1)

Συμμετοχή των νοικοκυριών

- 4780 άτομα (0,1% των νοικοκυριών) επωφελήθηκαν από την έκπτωση φόρου το 2009, επενδύοντας συνολικά περί τα €13 εκατ. με συνολικό δημοσιονομικό κόστος €1,2 εκατ. (Έκθεση Φορολογικών Δαπανών, 2010)
- Υποθέτοντας παρόμοια μέση απόκριση κατά τη δεκαετία εφαρμογής των κινήτρων, εκτιμάται ότι έως το 1% των νοικοκυριών συμμετείχε, επενδύοντας συνολικά έως €130 εκατ.

2021: Επιτροπή Εμπειρογνημόνων του ΥΠΟΙΚ πρότεινε μεταξύ άλλων τη δημιουργία αποταμιευτικών λογαριασμών με φορολογικά κίνητρα (ποσοτικοποίηση IOBE, 2021)

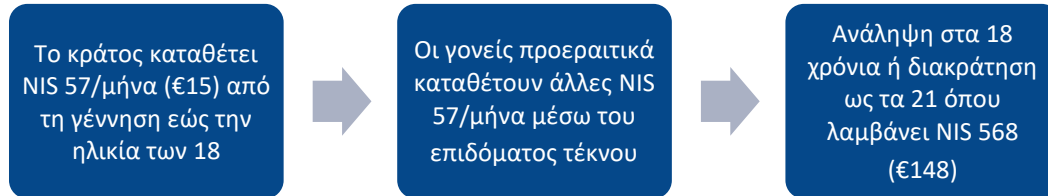
Παιδικός Αποταμιευτικός Επενδυτικός Λογαριασμός (ΠΑΠΕΛ)

Μακροχρόνια αποταμίευση για παιδιά μέσω ειδικών λογαριασμών, με φορολογικά κίνητρα ή/και με άμεσες δημόσιες μεταβιβάσεις.

- **Φορολογικά κίνητρα**, όπου οι αποδόσεις απαλλάσσονται από φόρους όσο τηρούνται συγκεκριμένοι κανόνες διακράτησης, **σε χώρες όπως:**
 - **Γαλλία (PEA Jeune)**
 - **Ηνωμένο Βασίλειο (Junior ISA)**
- **Προγράμματα με δημόσιες εισφορές**
 - **Ηνωμένο Βασίλειο (Child Trust Fund)**
 - Το κράτος καταβάλλει αρχικό ποσό στη γέννηση £250 (€290), για παιδιά από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα επιπλέον £250 (€290) και ενίοτε στην ηλικία των 7 ετών μια επιπλέον ισόποση με την αρχική καταβολή.
 - **Καναδάς (Registered Education Savings Plans - RESP)**
 - Το κράτος καταβάλλει επιπλέον 20% επί των ετήσιων καταθέσεων των γονέων- μέγιστη καταβολή 2.500 CAD (€1.575) από τους γονείς δηλαδή 500 CAD (≈ 315€) το κράτος . Τα αχρησιμοποίητα ποσά μπορούν να μεταφερθούν μέχρι τα 17, οπότε και λήγουν οι κρατικές εισφορές.
 - Συνολικά το κράτος καταβάλλει εισφορές μέχρι 7.200 CAD (≈ 4.536€)
 - **Ισραήλ (Saving for Every Child)**
 - **ΗΠΑ (Child Savings Accounts)**
 - **Ιαπωνία (Junior NISA)**
 - **Γερμανία – σε διαβούλευση**

Ισραήλ - Saving for every child

- Αφορά όλα τα παιδιά στο Ισραήλ που είναι δικαιούχοι του επιδόματος τέκνων.

➤ Τύποι λογαριασμών

1. Επενδυτικοί
 - πολλά είδη επενδύσεων ανάλογα με το προφίλ κινδύνου
 2. Αποταμιευτικοί
 - επιλογές με σταθερό/μεταβλητό επιτόκιο
- ❖ Αν οι γονείς δεν επιλέξουν μέσα στους πρώτους μήνες, το κράτος καταθέτει τα χρήματα στο επενδυτικό πρόγραμμα στο προφίλ υψηλού ρίσκου.

➤ Προτιμήσεις γονέων

- Αρχικά η πλειοψηφία επέλεγε τον αποταμιευτικό λογαριασμό λόγω ασφάλειας και σταθερού επιτοκίου
- Σήμερα, οι επενδυτικοί λογαριασμοί συγκεντρώνουν μεγαλύτερο κεφάλαιο, δείχνοντας τάση για μακροπρόθεσμες αποδοτικότερες επενδύσεις.

Επενδυτικός
Λογαριασμός 15 δισ.
NIS (€ 3.75 δισ.)

Αποταμιευτικός
λογαριασμός 5 δισ. NIS
(€ 1.25 δισ.)

Σκοπός προγράμματος

Διπλός: Δημιουργία αρχικού κεφαλαίου για το ξεκίνημα της ενήλικης ζωής.

Ταυτόχρονα ενισχύει τη χρηματοοικονομική παιδεία δύο γενεών-παιδιών και γονέων.

Γερμανία- Frühstart Rente (υπό σχεδιασμό)

- **Στόχος:** Δημιουργία κεφαλαίου για τα παιδιά και πρώιμη χρηματοοικονομική παιδεία.
- **Ηλικίες:** 6–18 ετών
- **Ανάληψη:** στη συνταξιοδότηση
- **Κρατική κατάθεση:** €10/μήνα έως τα 18.
- **Γονική/προαιρετική κατάθεση:** Μπορούν να προσθέσουν χρήματα, ποσό ευέλικτο (π.χ. €10/μήνα ή παραπάνω), δεν απαιτείται για να πάρει το παιδί τη βασική κατάθεση (προτεινόμενο).
- **Άνοιγμα λογαριασμού:** Ανοίγει από το κράτος μόνο αν οι γονείς δεν ανοίξουν οι ίδιοι.
- **Τύπος λογαριασμού:** Επενδυτικός (με στόχο μακροπρόθεσμη ανάπτυξη), πιθανώς σε funds ή επενδυτικά προϊόντα.
- **Σύσταση χαρτοφυλακίου:** κυρίως μετοχικά πακέτα (~60% μετοχές) για μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, με αναμενόμενη συντηρητική απόδοση περίπου 6% ετησίως κατά μέσο όρο. Δυνατότητα προσαρμογής: όσο το παιδί πλησιάζει στη συνταξιοδότηση, η σύνθεση μπορεί να μετατοπιστεί προς πιο ασφαλή ομολογιακή/σταθερού εισοδήματος στρατηγική, μειώνοντας τον κίνδυνο (προτεινόμενο από την Deutsches Aktieninstitut).
- **Φορολογία:** Απαλλαγή αποδόσεων κατά την περίοδο αποταμίευσης (προτεινόμενο).

Περιεχόμενα

- Σκοπός του εργαλείου
- Διεθνείς πρακτικές και Ελλάδα
- **Περιγραφή του προτεινόμενου εργαλείου**
- Άμεσες δημοσιονομικές επιδράσεις
- Μακροοικονομικές επιδράσεις
- Συμπεράσματα

Πρόταση για δύο συμπληρωματικά αποταμιευτικά εργαλεία

Αποταμιευτικός επενδυτικός λογαριασμός (ΑΠΕΛ)

- Ατομικός αποταμιευτικός λογαριασμός για μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε χαρτοφυλάκια κινητών αξιών που πληρούν ορισμένα χαρακτηριστικά
- Προαιρετική συμμετοχή ιδιωτών, που επιλέγουν μεταξύ πιστοποιημένων επενδυτικών τίτλων
- Φορολογική ελάφρυνση συνδεδεμένη με το βαθμό συμμετοχής, αυξανόμενη με τον χρόνο διακράτησης έως 5 έτη
- Αφορολόγητες αποδόσεις, μερίσματα, κληρονομιά

Παιδικός αποταμιευτικός επενδυτικός λογαριασμός (ΠΑΠΕΛ)

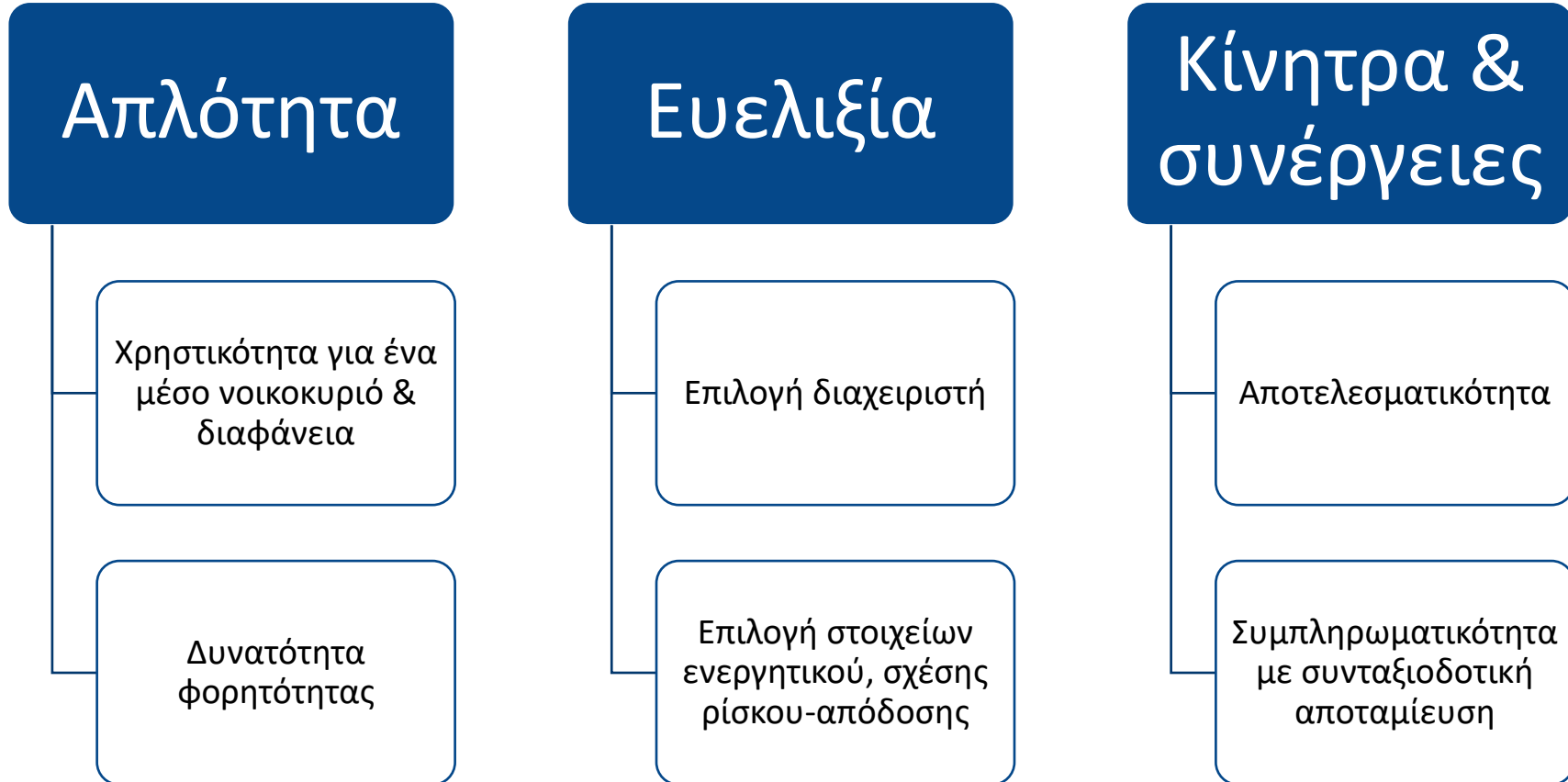
- Άνοιγμα αποταμιευτικού λογαριασμού ανήλικου, με τη γέννηση κάθε παιδιού, με πόρους που επενδύονται μακροπρόθεσμα σε χαρτοφυλάκια παρόμοια με τον ΑΠΕΛ
- Προαιρετικές εισφορές γονέων, που επιλέγουν μεταξύ πιστοποιημένων επενδυτικών τίτλων
- Δημοσιονομική μεταβίβαση/επιβράβευση γονέων εφόσον αποταμιεύουν σε αυτόν
- Άνευ περιορισμών δυνατότητα χρήσης των πόρων με την ενηλικίωση κάθε ατόμου
- Αφορολόγητες αποδόσεις και μερίσματα

Κύρια χαρακτηριστικά ΑΠΕΛ και ΠΑΠΕΛ

- **Τοποθετήσεις** κυρίως σε εγχώριους αλλά και ξένους τίτλους με επαρκή διασπορά κινδύνου ώστε να διαμορφώνονται επιλογές για χαρτοφυλάκια χαμηλού έως μέτριου ρίσκου. Δυνατότητα στήριξης σε εγχώριες εταιρείες ή εταιρείες με «εγχώρια παραγωγική δραστηριότητα», σε συνδυασμό με ισχυρό R&D, ή «πράσινη» αναπτυξιακή στρατηγική ή επενδύσεις υποδομών, ή μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αξιοποιώντας τον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό ΕΕ 651/2014.
- **Χρόνος διακράτησης.** Σύνδεση κινήτρου με τον χρονικό ορίζοντα διακράτησης της επένδυσης από το νοικοκυριό, ώστε να ενθαρρύνει την μακροχρόνια επενδυτική συμπεριφορά.
 - **ΑΠΕΛ:** Παρέχεται έκπτωση φόρου ως ποσοστό του ποσού που αποταμιεύεται. Προτείνεται η σύνδεση του χρόνου διακράτησης με αυξανόμενη έκπτωση φόρου έως 5 έτη, με πλαφόν στην ετήσια έκπτωση φόρου στα €3.000 και πλαφόν στην επιλέξιμη επένδυση το 20% του φορολογητέου εισοδήματος.
 - **ΠΑΠΕΛ:** Παρέχεται επιδότηση από το δημόσιο είτε για το άνοιγμα ενός λογαριασμού σε κάθε γέννηση ή/και για την συμπλήρωση αποταμιευτικής ροής αναλογικά με την αποταμίευση που επιλέγουν να εισφέρουν κάθε μήνα οι γονείς
- Εξετάζονται εναλλακτικά **σενάρια διαφορετικής έντασης φορολογικών κινήτρων**
 - **ΑΠΕΛ:** έκπτωση φόρου 10% (χαμηλό κίνητρο), 20% (μέτριο κίνητρο) και 30% (υψηλό κίνητρο), αντίστοιχα της επιλέξιμης επένδυσης
 - **ΠΑΠΕΛ:** Για κάθε εισροή μηνιαίας αποταμίευσης των γονέων, με πλαφόν τα €5 (χαμηλό κίνητρο) ή €10 (υψηλό κίνητρο), το δημόσιο συνεισφέρει το ίδιο ποσό στον λογαριασμό, καθώς και σενάριο όπου συμπληρωματικά επιδοτεί τη δημιουργία του λογαριασμού σε κάθε γέννηση με εφάπαξ ποσό €200

Στόχοι: να ενισχυθεί η «αποταμιευτική κουλτούρα», ο μακροχρόνιος ορίζοντας επενδύσεων των νοικοκυριών και η οικονομική παιδεία

Πλαίσιο εφαρμογής ΑΠΕΛ & ΠΑΠΕΛ – Στόχοι κλειδιά

Απλότητα

- **Χρηστικότητα για ένα μέσο νοικοκυριό & διαφάνεια**

- Προσβασιμότητα, μαζικότητα, π.χ. σύνδεση με λογαριασμό μισθοδοσίας, σύνδεση και ενημέρωση από online πλατφόρμες
- Διαφάνεια και συστηματική ενημέρωση επενδυτών
- Ο ΠΑΠΕΛ μπορεί να δημιουργείται αυτόματα, σε συνδυασμό με τη ληξιαρχική πράξη γέννησης

- **Δυνατότητα φορητότητας**

- Απαραίτητη η εύκολη μεταβίβαση των πόρων μεταξύ εναλλακτικών διαχειριστών, καθώς και μεταξύ επενδυτικών τίτλων, σε συνέχεια επιλογής του κατόχου του λογαριασμού

Ευελιξία

- **Επιλογή παρόχων/διαχειριστών από τον χρήστη**
 - Πιστοποίηση παρόχων/διαχειριστών από Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
 - Ευρύ φάσμα (τράπεζες, εταιρείες επενδύσεων, χρηματιστηριακές, ασφαλιστικές εταιρείες, κλπ.)
 - Πλαφόν στις χρεώσεις διαχείρισης (total expense ratio) και ανταγωνισμός παρόχων προς όφελος των αποταμιευτών
- **Επιλογή στοιχείων ενεργητικού, σχέσης ρίσκου-απόδοσης**
 - Ποιες επενδυτικές κατηγορίες είναι επιλέξιμες; Καλάθι από ΟΣΕΚΑ (Α/Κ και ETFs). Τοποθετήσεις στην ελληνική και ξένη αγορά, ως συνδυασμός κατηγοριών κινητών αξιών:
 - Α/Κ διαχείρισης διαθεσίμων, ομολογιακά, μετοχικά και μεικτά
 - Διαπραγματεύσιμα Α/Κ συνδεδεμένα με δείκτη (Index ETFs)
 - Μεμονωμένες εισηγμένες μετοχές, ΑΜΚ, εκδόσεις ομολόγων
 - Μερική ευελιξία, πλαίσιο προδιαγραφών, εντός του οποίου κινούνται τα επιλέξιμα επενδυτικά προϊόντα των ΑΠΕΛ&ΠΑΠΕΛ
 - Όρια επιλεξιμότητας, στη βάση MIFID II, ορισμένα σε δευτερογενή νομοθεσία, με καθοδήγηση από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
 - Όρια που να διασφαλίζουν επαρκή διασπορά του χαρτοφυλακίου, παρεμφερή με τα υφιστάμενα για τα Α/Κ, π.χ. μέγιστο [10%] σε μεμονωμένη εισηγμένη μετοχή/ομόλογο/ΑΜΚ, μέγιστο σε ρευστά διαθέσιμα
 - Μη επιλεξιμότητα για παράγωγα και κρυπτονομίσματα
 - Δυνατότητα κατάταξης των επιλέξιμων προϊόντων σε τρεις κατηγορίες: χαμηλού, μεσαίου ή υψηλού ρίσκου
- Ο ιδιώτης επιλέγει ένα χαρτοφυλάκιο επένδυσης μεταξύ των πιστοποιημένων προϊόντων

Κίνητρα και συνέργειες

- **Αποτελεσματικότητα κινήτρων**
 - Στόχευση στην αύξηση της συμμετοχής των νοικοκυριών
 - Χαμηλό δημοσιονομικό κόστος
- **Συνέργειες με άλλους μηχανισμούς αποταμίευσης**
 - Σχέση συμπληρωματικότητας με:
 - ΤΕΚΑ
 - ΤΕΑ
 - Αποταμιευτικά/ασφαλιστικά προϊόντα 3^{ου} πυλώνα
 - Οικονομικός εγγραμματισμός – δράσεις προώθησης
- **Θετική επίδραση στη συνολική εγχώρια αποταμίευση**

Ρυθμιστικό πλαίσιο

Πιστοποίηση προϊόντος

- Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
- Δευτερογενής νομοθεσία θα ορίζει προδιαγραφές προκειμένου ένα A/K να καταστεί επιλέξιμο για τοποθετήσεις πόρων από ΑΠΕΛ/ΠΑΠΕΛ, καθώς και τα όρια που θα χαρακτηρίζουν το επίπεδο ρίσκου του A/K (χαμηλό/μέτριο/υψηλό)

Πιστοποίηση διαχειριστή

- Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
- Δευτερογενής νομοθεσία θα ορίζει προδιαγραφές προκειμένου ένας διαχειριστής να καταστεί επιλέξιμος για να διαχειρίζεται το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων του ΑΠΕΛ

Μηχανισμός παρακολούθησης και εποπτείας

- Τράπεζα της Ελλάδος
- Ένωση Θεσμικών Επενδυτών, διευκολύνει σε στατιστικά παρακολούθησης

Παράδειγμα εφαρμογής ΑΠΕΛ (με 20% έκπτωσηση φόρου)

Άτομο με ετήσιο φορολογητέο εισόδημα €20χιλ

Επιλογή τοποθέτησης (5% του εισοδήματος) σε ΑΠΕΛ:
€1000

Έκπτωση φόρου (σωρ. 20%)

- Μετά το 1^ο έτος: €7
- Μετά το 2^ο έτος: €13
- Μετά το 3^ο έτος: €26
- Μετά το 4^ο έτος: €52
- Μετά το 5^ο έτος: €103

Συνολικό όφελος €200 στην 5-ετία. Αφορολόγητες αποδόσεις, μερίσματα, κληρονομιά

Άτομο με ετήσιο φορολογητέο εισόδημα €30χιλ

Επιλογή τοποθέτησης (5% του εισοδήματος) σε ΑΠΕΛ
€1500

Έκπτωση φόρου (σωρ. 20%)

- Μετά το 1^ο έτος: €10
- Μετά το 2^ο έτος: €19
- Μετά το 3^ο έτος: €39
- Μετά το 4^ο έτος: €77
- Μετά το 5^ο έτος: €155

Συνολικό όφελος: €300 στην 5-ετία. Αφορολόγητες αποδόσεις, μερίσματα, κληρονομιά

Άτομο με ετήσιο φορολογητέο εισόδημα €40χιλ

Επιλογή τοποθέτησης (5% του εισοδήματος) σε ΑΠΕΛ
€2000

Έκπτωση φόρου (σωρ. 20%)

- Μετά το 1^ο έτος: €13
- Μετά το 2^ο έτος: €26
- Μετά το 3^ο έτος: €52
- Μετά το 4^ο έτος: €103
- Μετά το 5^ο έτος: €206

Συνολικό όφελος: €400 στην 5-ετία. Αφορολόγητες αποδόσεις, μερίσματα, κληρονομιά

Άτομο με ετήσιο φορολογητέο εισόδημα €50χιλ

Επιλογή τοποθέτησης (10% του εισοδήματος) σε ΑΠΕΛ
€5000

Έκπτωση φόρου (σωρ. 20%)

- Μετά το 1^ο έτος: €32
- Μετά το 2^ο έτος: €64
- Μετά το 3^ο έτος: €129
- Μετά το 4^ο έτος: €258
- Μετά το 5^ο έτος: €516

Συνολικό όφελος: €1000 στην 5-ετία. Αφορολόγητες αποδόσεις, μερίσματα, κληρονομιά

Ανάλογα με τη συμμετοχή των νοικοκυριών στον ΑΠΕΛ (π.χ. 3%), το συνολικό ετήσιο δημοσιονομικό κόστος εκτιμάται περί τα €60 εκατ. μετά την πενταετία

Περιεχόμενα

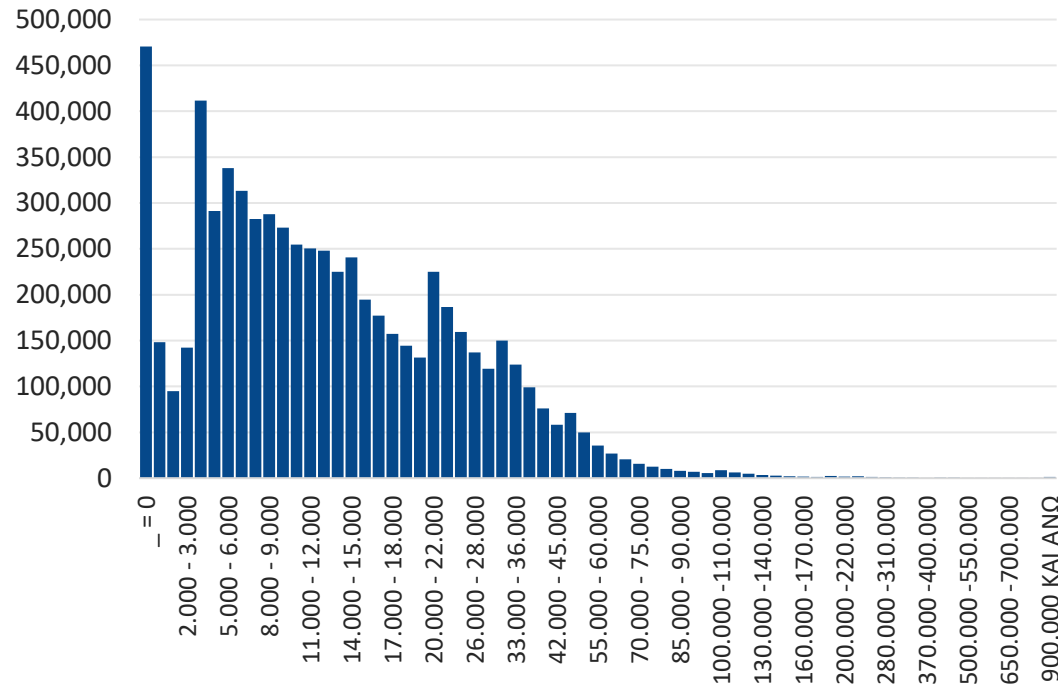
- Σκοπός του εργαλείου
- Διεθνείς πρακτικές και Ελλάδα
- Περιγραφή του προτεινόμενου εργαλείου
- **Άμεσες δημοσιονομικές επιδράσεις**
- Μακροοικονομικές επιδράσεις
- Συμπεράσματα

Εξετάζουμε την πορεία των εκτιμώμενων επενδύσεων και του δημοσιονομικού κόστους από τον ΑΠΕΛ σε 5 σενάρια

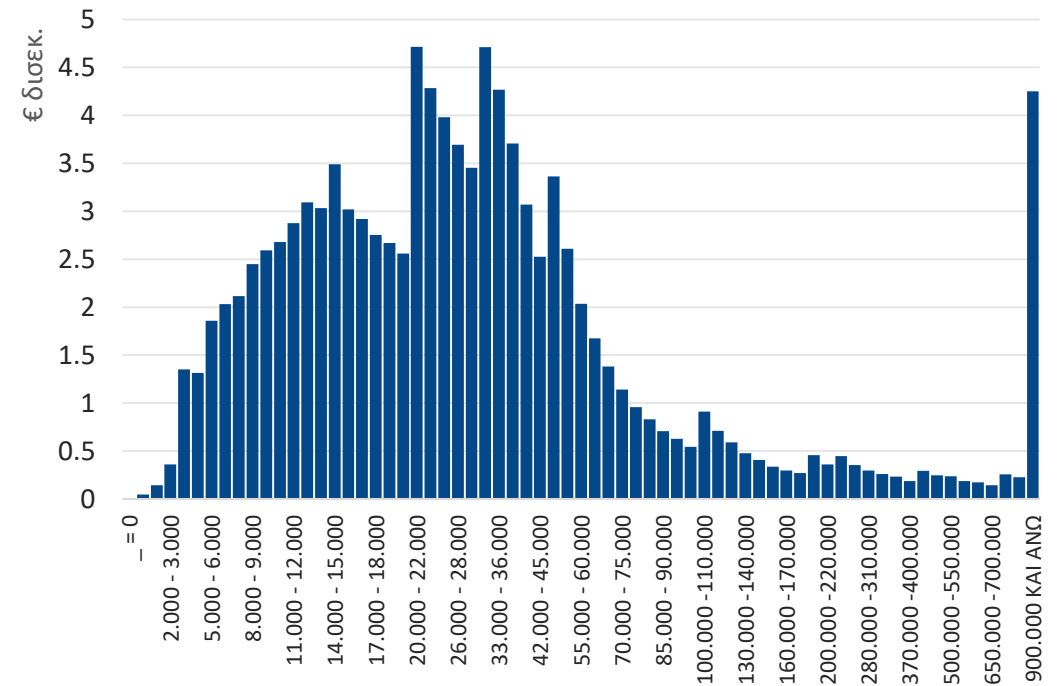
Παράμετροι & υποθέσεις	Χαμηλό κίνητρο/ απαισιόδοξο	Χαμηλό κίνητρο/ αισιόδοξο	Μέτριο κίνητρο/ Αισιόδοξο Κύριο σενάριο	Υψηλό κίνητρο/ αισιόδοξο	Υψηλό κίνητρο/πολύ αισιόδοξο
Ποσοστό δηλώσεων που επιλέγουν να επενδύσουν στον ΑΠΕΛ, γραμμικά αυξανόμενο % ανά κλιμάκιο εισοδήματος	~105 χιλ. νοικοκυριά (1,5%)	~211χιλ. νοικοκυριά (3,1%)	~211χιλ. νοικοκυριά (3,1%)	~211 χιλ. νοικοκυριά (3,1%)	~316 χιλ. νοικοκυριά (4,7%)
Ποσοστό εισοδήματος ανά δήλωση που επιλέγεται να επενδυθεί στον ΑΠΕΛ, σταθερό % ανά κλιμάκιο εισοδήματος	3%	3%	4,5%	5,5%	5,5%
Μέγιστη επιλέξιμη επένδυση, ως ποσοστό του φορολογητέου εισοδήματος το προηγούμενο έτος	20%	20%	20%	20%	20%
Κίνητρο έκπτωσης φόρου					
Η έκπτωση φόρου ορίζεται ως % της επιλέξιμης επένδυσης	10%	10%	20%	30%	30%
Πλαφόν στη μείωση φόρου ως απόλυτο μέγεθος (σε €)	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Χρονική εφαρμογή έκπτωσης φόρου, η οποία είναι προοδευτική από το 1 ^ο έως και το 5 ^ο έτος	Στο τέλος κάθε χρόνου διακράτησης	Στο τέλος κάθε χρόνου διακράτησης	τέλος κάθε χρόνου διακράτησης	τέλος κάθε χρόνου διακράτησης	Στο τέλος κάθε χρόνου διακράτησης
Συσώρευση κεφαλαίου					
Μέσο ετήσιο επιτόκιο (απόδοση)	3%	3%	3%	3%	3%
Μέσο ποσοστό που επενδύεται εγχωρίως	εύρος 50%-70%	εύρος 50%-70%	εύρος 50%-70%	εύρος 50%-70%	εύρος 50%-70%

Τα ¾ των φορολογούμενων το 2023 δήλωσαν εισόδημα έως €20 χιλ.

Αριθμός φορολογικών δηλώσεων ανά κλιμάκιο φορολογητέου εισοδήματος, 2023

Συνολικό φορολογητέο εισόδημα ανά κλιμάκιο φορολογητέου εισοδήματος, 2023 (σε δισεκ.)

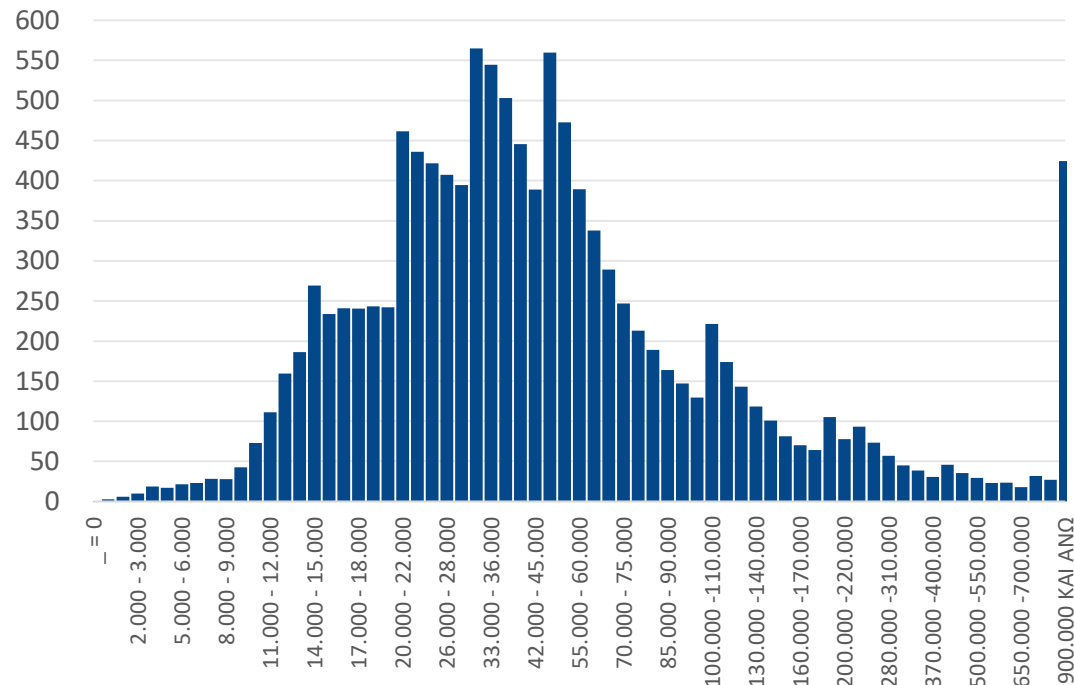

Πηγή: ΑΑΔΕ, Υπολογισμοί ΙΟΒΕ

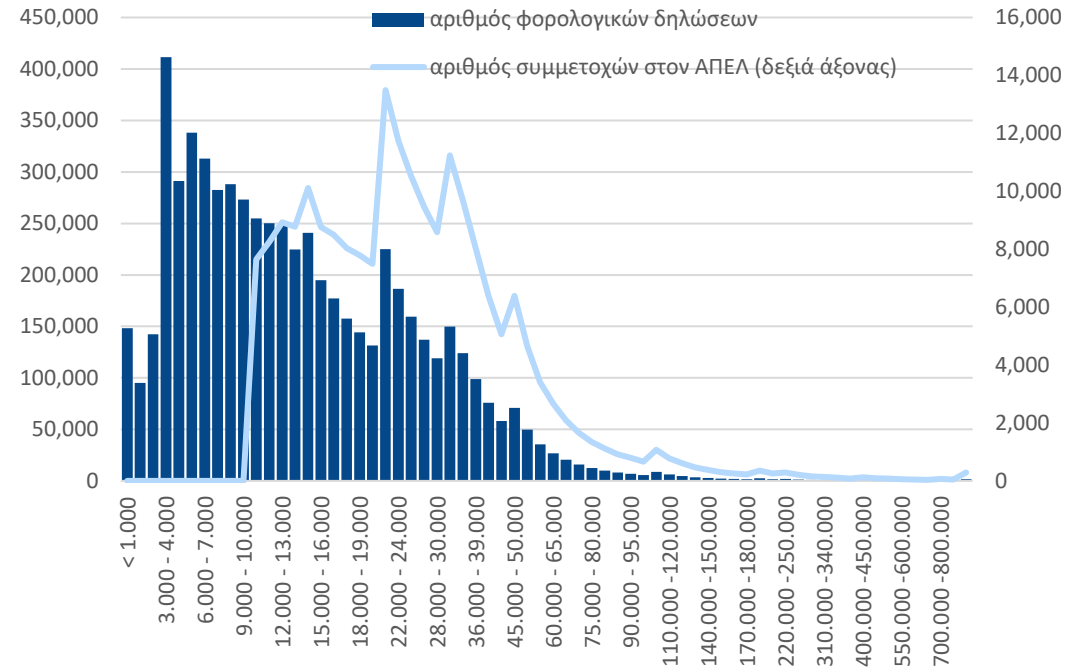
Το 50% του συνολικού φορολογητέου εισοδήματος αφορά κλιμάκια ετήσιου εισοδήματος μεταξύ 20-75 χιλ.

Κύριο σενάριο ΑΠΕΛ: Μέτριο κίνητρο/αισιόδοξη συμμετοχή

Συνολικός αναλογών φόρος ανά κλιμάκιο φορολογητέου εισοδήματος, 2023 (σε εκατ. €)

Συμμετοχή στον ΑΠΕΛ ανά κλιμάκιο εισοδήματος

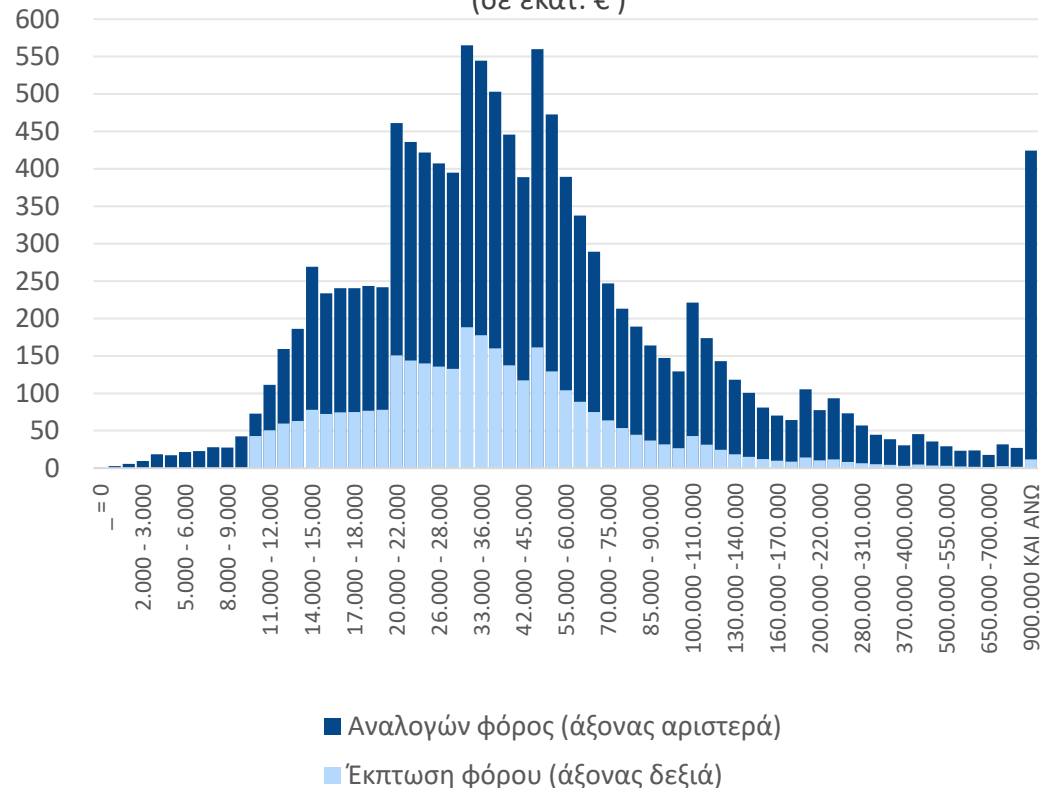

Πηγή: ΑΑΔΕ, Υπολογισμοί ΙΟΒΕ

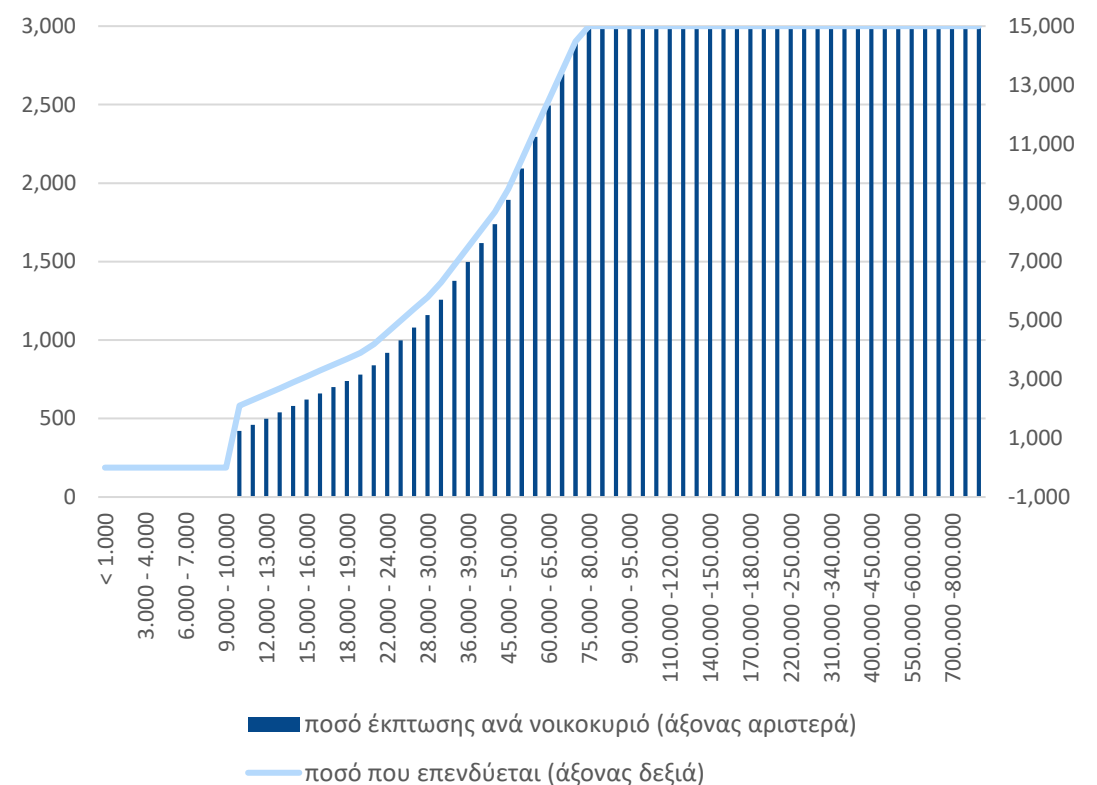
Συμμετέχουν νοικοκυριά με ετήσιο εισόδημα από 10 χιλ. και άνω, με αυξανόμενο ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ 3% και 20% του αριθμού νοικοκυριών στο εκάστοτε κλιμάκιο

Κύριο σενάριο ΑΠΕΛ: Ποσό έκπτωσης σε σχέση με αναλογών φόρο και εκτιμώμενες επενδύσεις ανά κλιμάκιο εισοδήματος

Συνολικός αναλογών φόρος και εκτιμώμενη σωρευτική έκπτωση φόρου (ΑΠΕΛ) ανά κλιμάκιο φορολογητέου εισοδήματος, 2023
(σε εκατ. €)

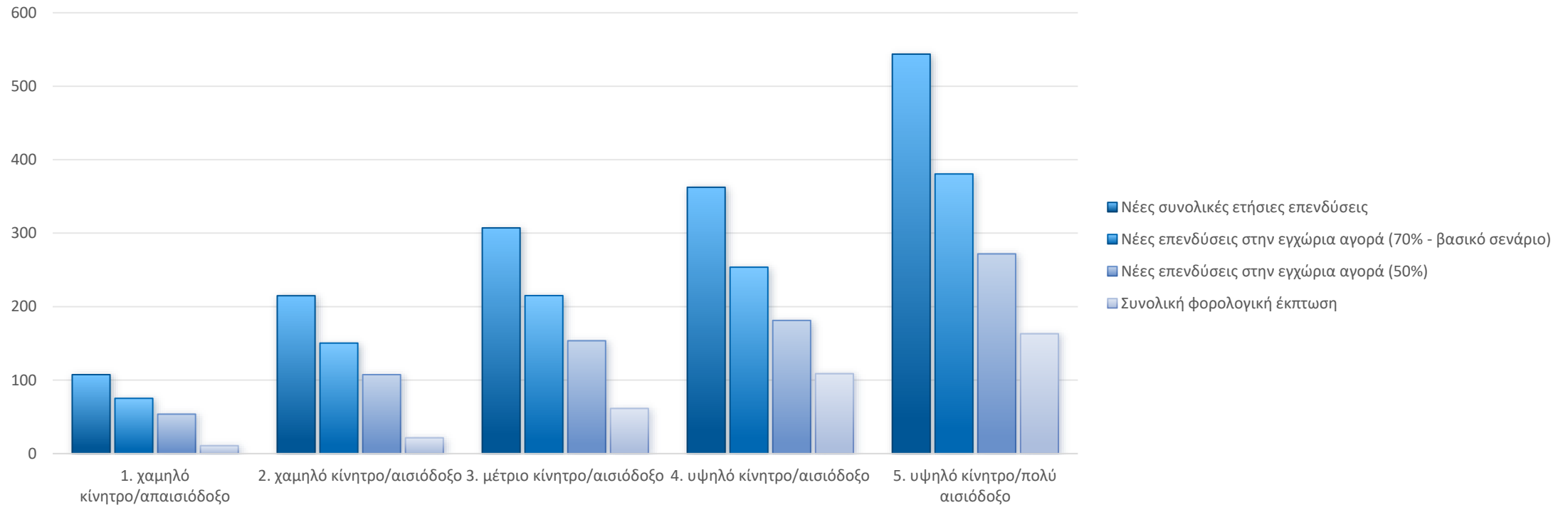
Εκτιμώμενο ποσό επένδυσης και σωρευτικό ποσό έκπτωσης (ΑΠΕΛ με διακράτηση 5 ετών) ανά εισοδηματικό κλιμάκιο, 2023

Πηγή: ΑΑΔΕ, Υπολογισμοί ΙΟΒΕ

Ο ΑΠΕΛ δημιουργεί νέες ετήσιες επενδυτικές ροές διαφορετικής έντασης ανά σενάριο...

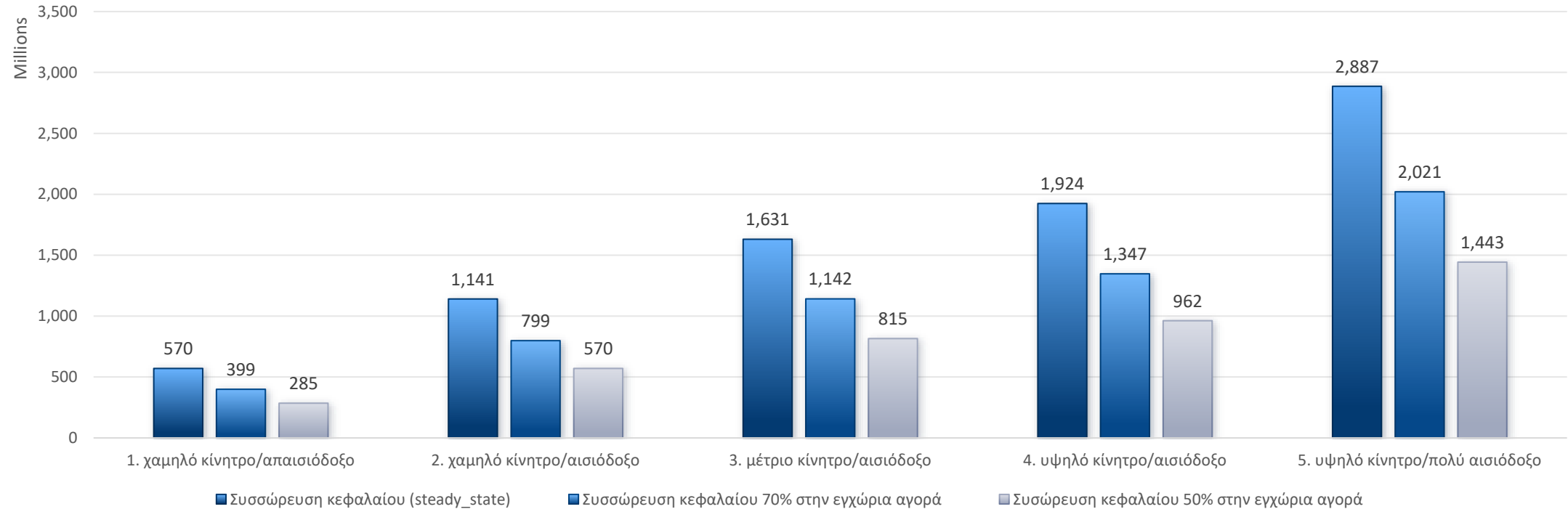
ΑΠΕΛ: Ετήσιες νέες επενδύσεις και συνολική φορολογική έκπτωση (σε € εκατ. του 2026)

... που κυμαίνονται μεταξύ €100 και €500 εκατ., μέρος των οποίων τοποθετείται εγχωρίως. Ο πολλαπλασιαστής εγχωρίων επενδύσεων για κάθε €1 στο βασικό σενάριο ξεπερνάει το 3.

Αντίστοιχα, στην 5-ετία συσσωρεύεται κεφάλαιο από τον ΑΠΕΛ...

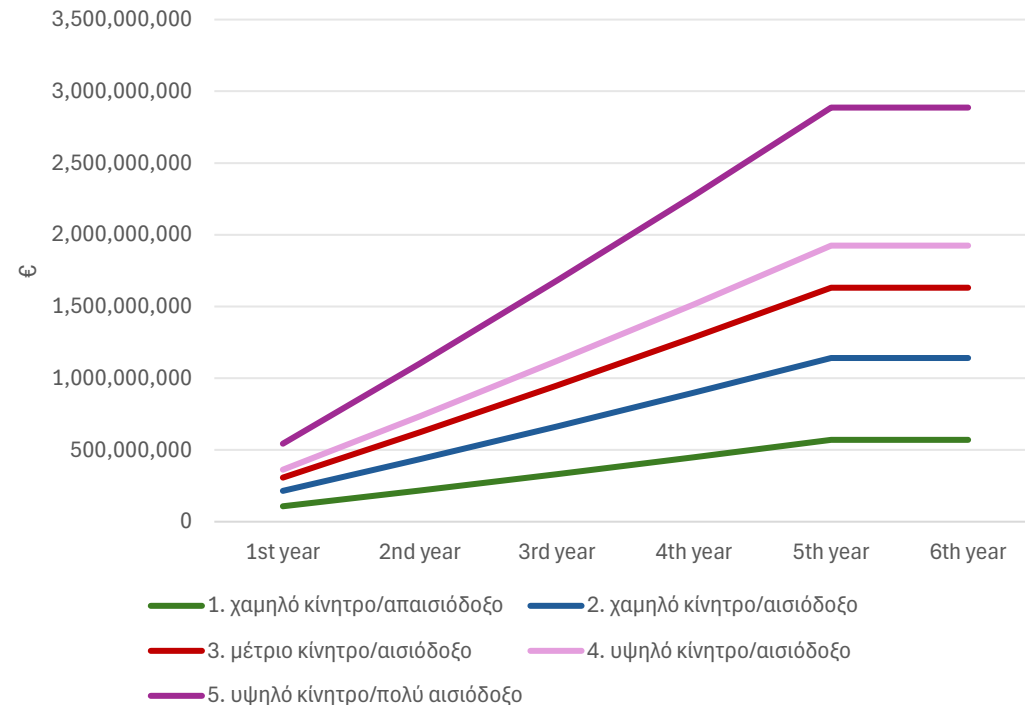
ΑΠΕΛ: Συσσώρευση κεφαλαίου στην 5ετία, ανά σενάριο εφαρμογής

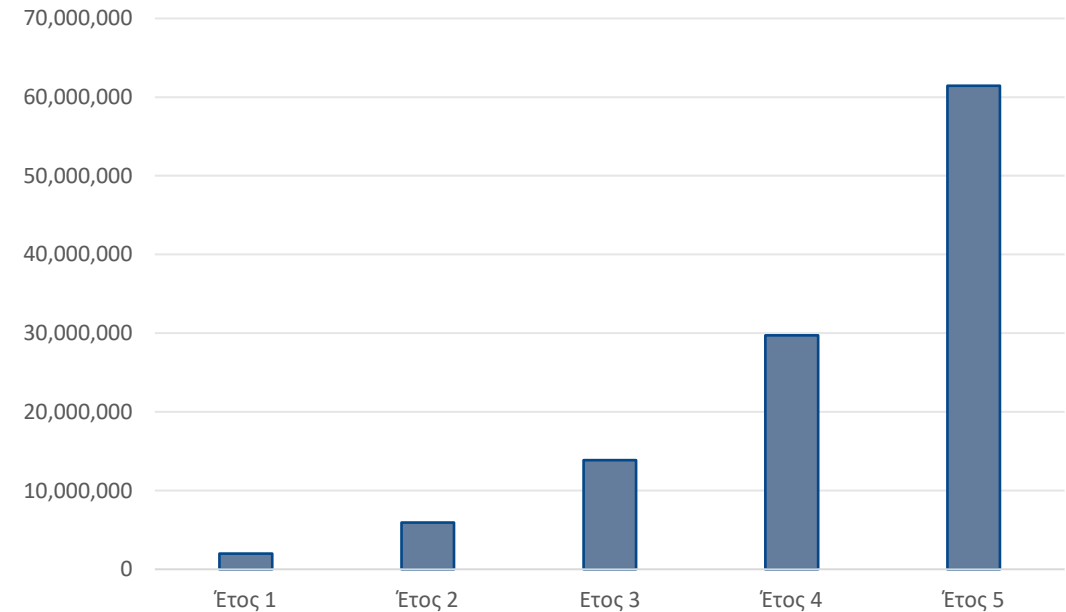
... ύψους από €570 εκατ. (σενάριο με χαμηλό κίνητρο) έως €2,9 δισεκ (σενάριο με υψηλό κίνητρο).

ΑΠΕΛ: Εφαρμόζεται προοδευτική φορολογική έκπτωση ανάλογα με τον χρόνο διακράτησης, έως 5 έτη...

ΑΠΕΛ: Συσώρευση κεφαλαίου κατά τη μετάβαση

ΑΠΕΛ: Προοδευτική φορολογική έκπτωση, στο μέτριο κίνητρο, σενάριο 3 (ετήσιο δημοσιονομικό κόστος, σε € του 2026)

...με αποτέλεσμα να θεωρείται ότι συσσωρεύεται κεφάλαιο για 5 έτη λόγω θετικών καθαρών εισροών και στη συνέχεια το απόθεμα παραμένει σταθερό λόγω μηδενικών καθαρών εισροών μετά το 5^ο έτος

Το δημοσιονομικό κόστος του ΑΠΕΛ εκτιμάται διαχειρίσιμο, συγκρίσιμο με υφιστάμενα εργαλεία και δύναται να οριοθετηθεί

- Η σύγκριση/συσχέτιση με το καθεστώς στα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ) και τα ομαδικά ασφαλιστήρια αναδεικνύει ότι, με επιλεγμένη παραμετροποίηση και ορισμένες παραδοχές, ο ΑΠΕΛ δύναται να εφαρμοστεί με εκτιμώμενο εφάμιλλο δημοσιονομικό κόστος
- Η εκτίμηση του δημοσιονομικού κόστους δεν περιλαμβάνει **δευτερογενείς, θετικές επιδράσεις στα δημόσια έσοδα** που αναμένονται από την αύξηση του ΑΕΠ και της απασχόλησης, όπως αυτά εκτιμώνται μέσα από μακροοικονομικό υπόδειγμα (παρακάτω ενότητα)
- Προκειμένου να μηδενιστεί το μελλοντικό δημοσιονομικό ρίσκο, δύναται να οριστεί εκ των προτέρων **ανώτερο ετήσιο όριο δαπανών για τον ΑΠΕΛ («κλειστός προϋπολογισμός»)**, το οποίο θα δρα ως ετήσιος «κόφτης» στην αποδοχή νέων συμμετοχών σε ΑΠΕΛ όταν συμπληρώνεται ένα ανώτατο όριο τοποθετήσεων

Σύγκριση/συσχέτιση ΑΠΕΛ με ΤΕΑ και ομαδικά συνταξιοδοτικά ασφαλιστήρια: σενάριο με ισοδύναμο δημοσιονομικό κόστος (1)

ΤΕΑ & ομαδικά συνταξιοδοτικά ασφαλιστήρια (Ν.5078/2023)

Ανώτατο όριο στις ετήσιες εισφορές που εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα:

- <20% του ακαθάριστου εισοδήματος από μισθωτή εργασία
- <€15000, αναπροσαρμοζόμενο με πληθωρισμό

Φορολόγηση εφάπαξ παροχών

Χρόνος διακράτησης	Συντελεστής φόρου
<5 έτη	20%
5-10 έτη	15%
10-20 έτη	10%
>20 έτη	5%

ΑΠΕΛ (15% έκπτωση) – Σενάριο ισοδύναμο δημοσιονομικά

Οι εισφορές είναι ήδη φορολογημένες.

Ανώτατο όριο στις ετήσιες εισφορές επί των οποίων θα πιστωθεί έκπτωση φόρου εισοδήματος (σωρευτικά 15%):

- <20% του δηλωθέντος εισοδήματος
- <€20000, αναπροσαρμοζόμενο με πληθωρισμό

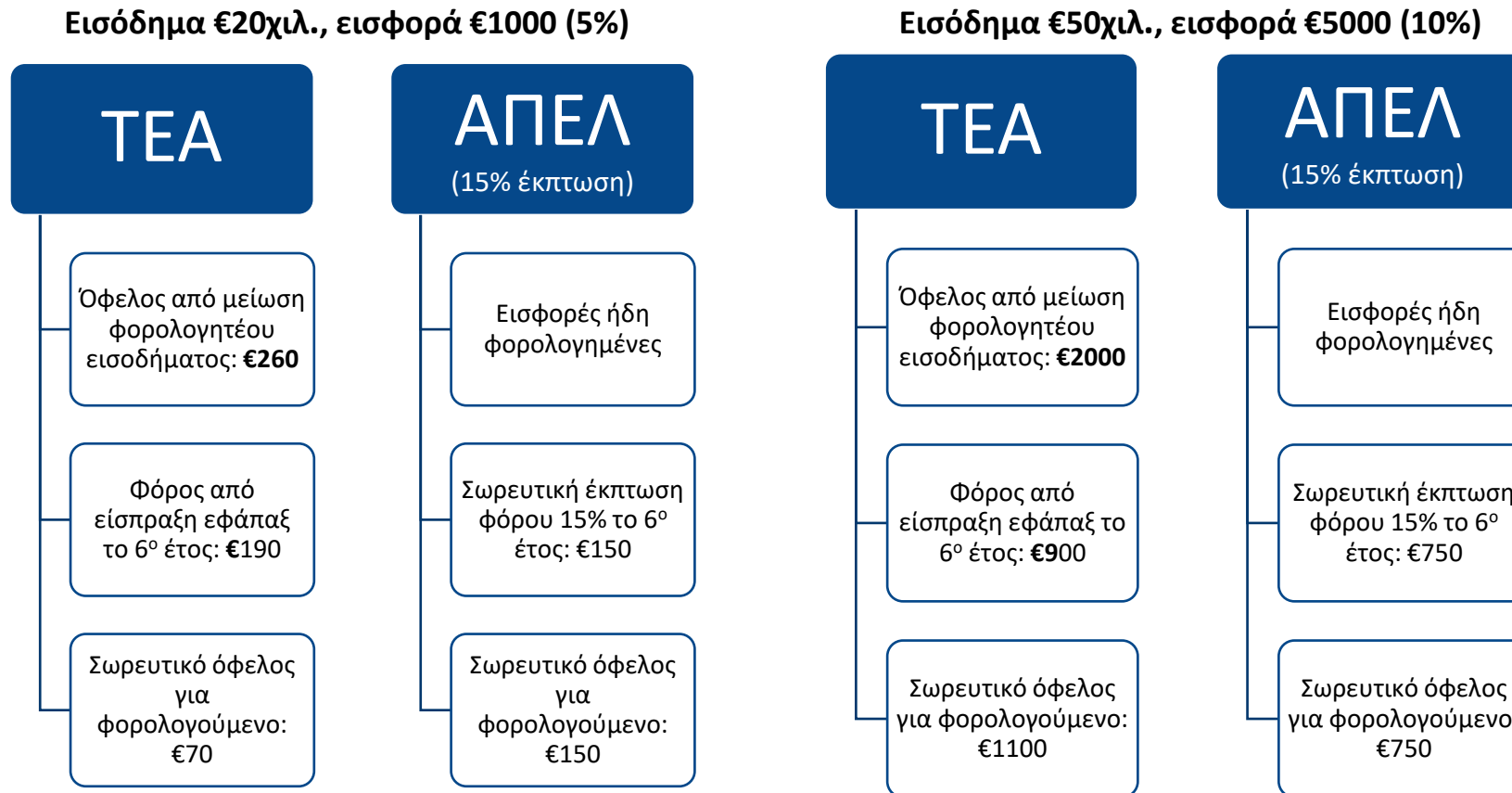
Έκπτωση φόρου (επί του ποσού εισφοράς)

Χρόνος διακράτησης	Συντελεστής έκπτωσης φόρου	Σωρευτική έκπτωση φόρου
> 1 έτος	0,5%	0,5%
> 2 έτη	1,0%	1,5%
> 3 έτη	1,9%	3,4%
> 4 έτη	3,9%	7,3%
> 5 έτη	7,7%	15,0%

Εκτιμάται παρόμοιο δημοσιονομικό κόστος σε αμφότερα τα σχήματα, υποθέτοντας ίδιο χρόνο διακράτησης 6 ετών. Ενδεικτικά, με 3,1% ποσοστό συμμετοχής (αυξανόμενο ανά κλιμάκιο εισοδήματος) νοικοκυριών (≈210 χιλ.), το **καθαρό ετήσιο δημοσιονομικό κόστος το 6^ο έτος εκτιμάται περί τα €48 εκατ.**

Προτείνεται το ενιαίο ανώτατο όριο (%) στις εισφορές να περιλαμβάνει ΤΕΑ, ομαδικά ασφαλιστήρια και ΑΠΕΛ

Σύγκριση ΑΠΕΛ με ΤΕΑ και ομαδικά συνταξιοδοτικά ασφαλιστήρια: σενάριο με ισοδύναμο δημοσιονομικό κόστος (2)

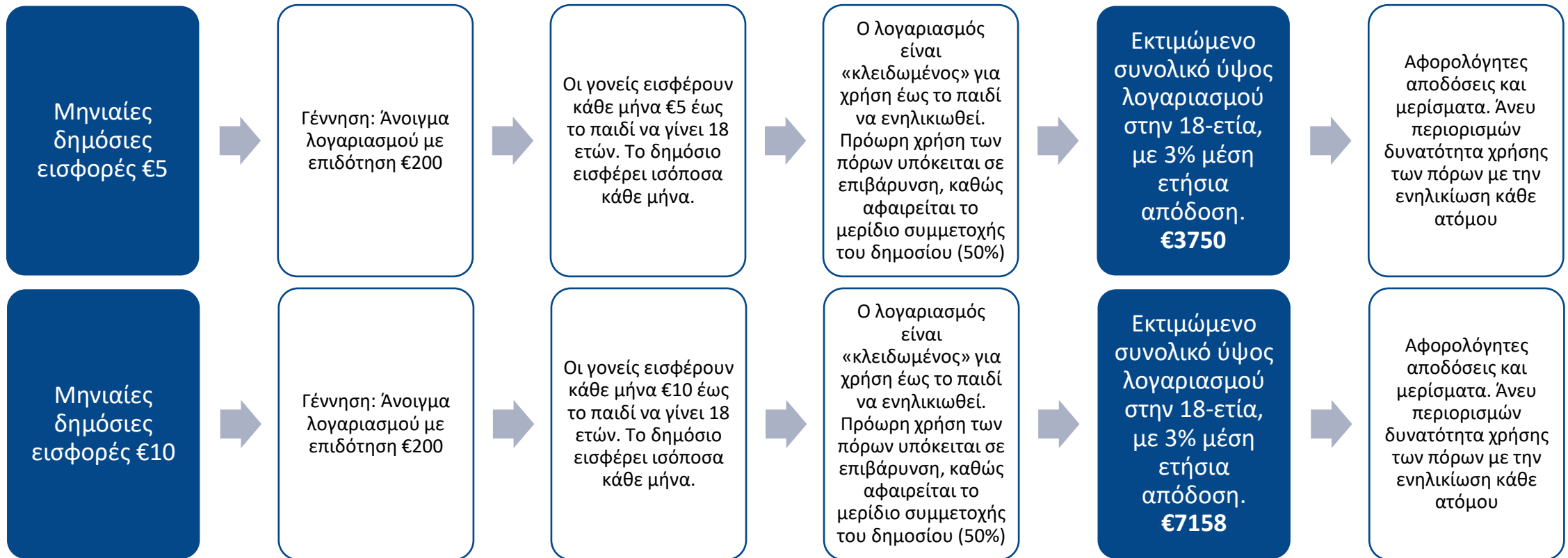

Στο σενάριο που εξετάστηκε, το όφελος από ΑΠΕΛ για τους φορολογούμενους είναι μεγαλύτερο για ετήσια εισοδήματα έως περίπου 30 χιλ.

Εξετάζουμε την πορεία των εκτιμώμενων επενδύσεων και του δημοσιονομικού κόστους από τον ΠΑΠΕΛ σε 3 σενάρια

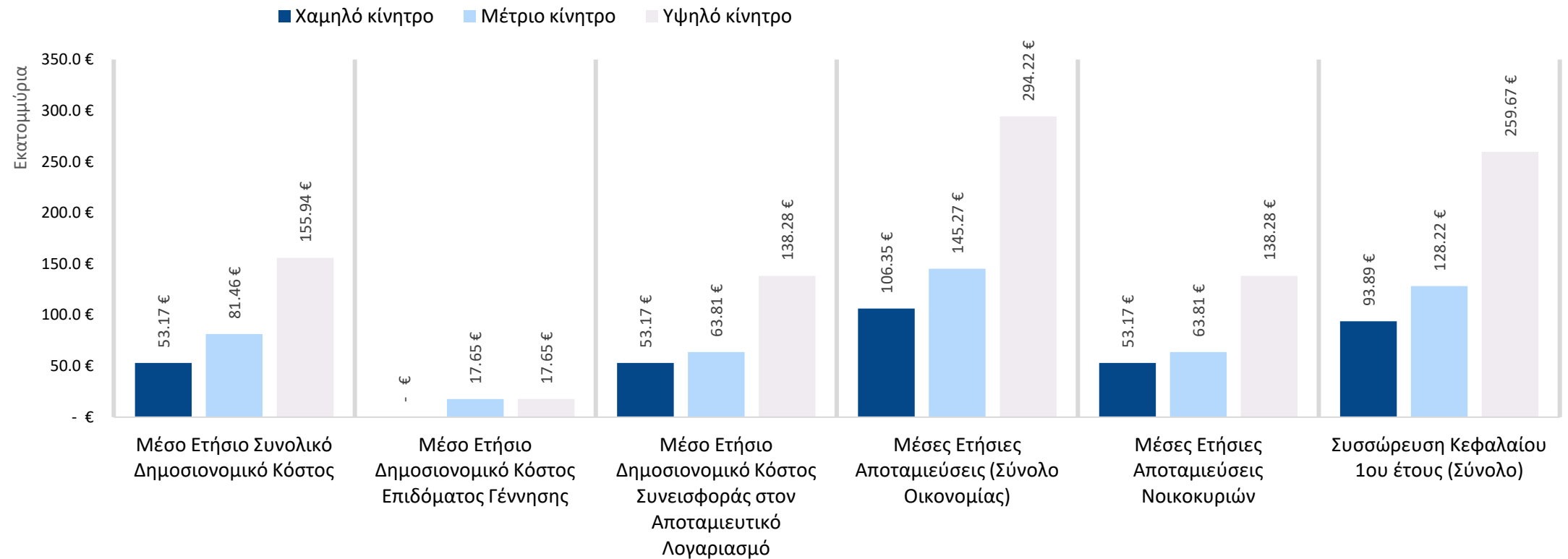
Παράμετροι & υποθέσεις	Χαμηλό κίνητρο	Μέτριο κίνητρο	Υψηλό κίνητρο
Επίδομα Γέννησης	Όχι	€200	€200
Μηνιαία Συνεισφορά Γονέων	Έως €5	Έως €5	Έως €10
Μηνιαία Συνεισφορά Κυβέρνησης βάσει της συνεισφοράς των γονέων	Ισόποσα, Έως €5	Ισόποσα, Έως €5	Ισόποσα, Έως €10
Ποσοστό Συμμετοχής Νοικοκυριών	50%	60%	65%
Απόδοση Επένδυσης (Μέση ετήσια)	3%	3%	3%

Παράδειγμα εφαρμογής ΠΑΠΕΛ

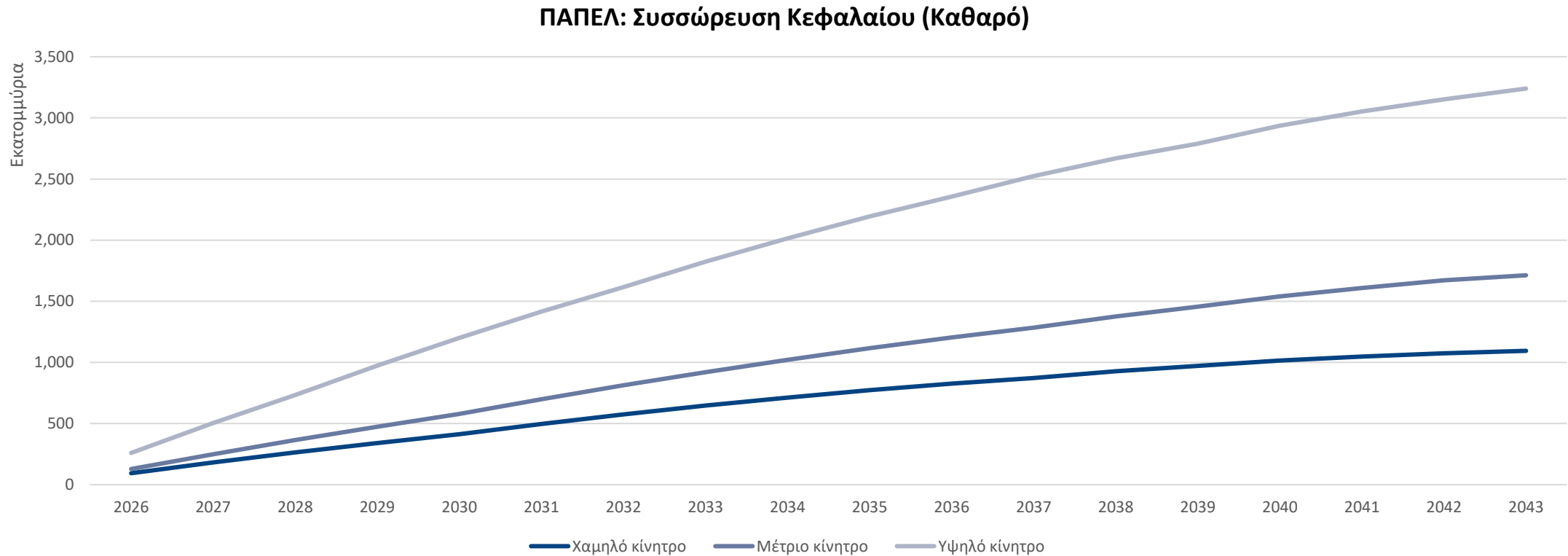
Υποθέτοντας υψηλή συμμετοχή των νοικοκυριών με γονείς στον ΠΑΠΕΛ (60%-65%), το συνολικό ετήσιο δημοσιονομικό κόστος εκτιμάται περί τα €80 εκατ. ή €150 εκατ., αντίστοιχα στα δύο σενάρια

Ο ΠΑΠΕΛ επίσης δημιουργεί νέες ετήσιες επενδυτικές ροές διαφορετικής έντασης ανά σενάριο...

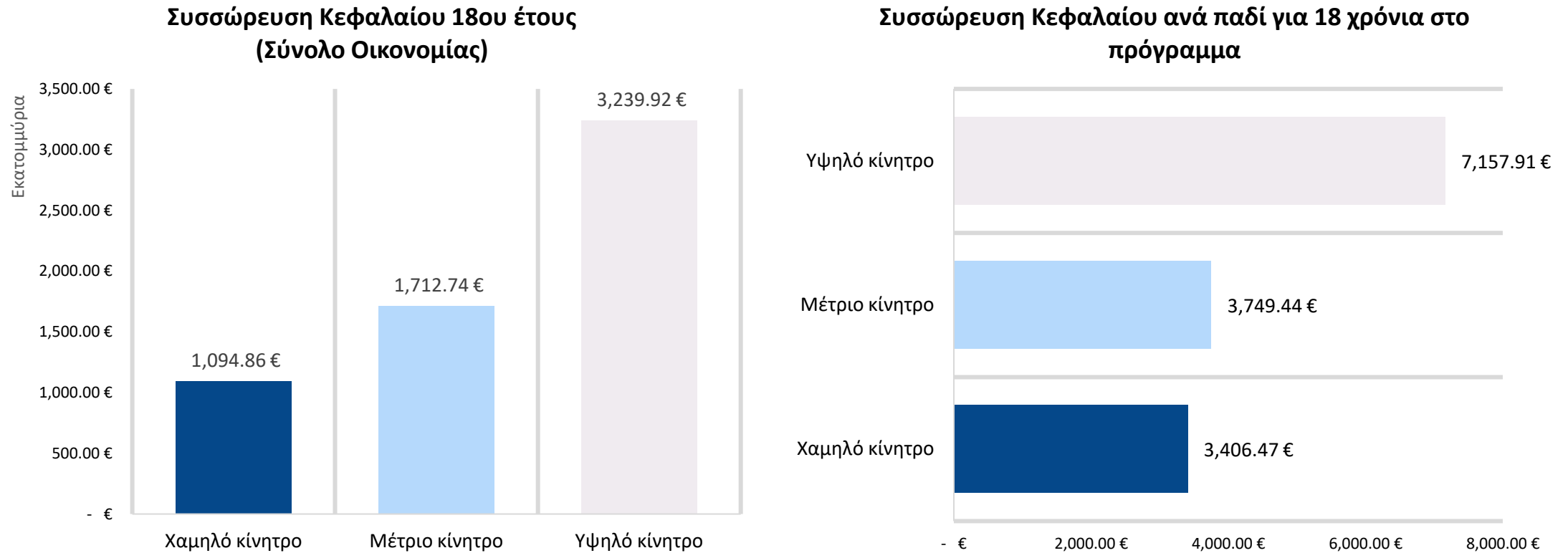
... που κυμαίνονται μεταξύ €100 και €300 εκατ. για το πρώτο έτος εφαρμογής

Ο ΠΑΠΕΛ συσσωρεύει σημαντικά κεφάλαια σε μεγαλύτερο βάθος χρόνου...

... ύψους από €1,0 δισεκ. (σενάριο με χαμηλό κίνητρο) έως €3,2 δισεκ (σενάριο με υψηλό κίνητρο) σε βάθος 18-ετίας.

ΠΑΠΕΛ: Η συσσώρευση κεφαλαίου σταθεροποιείται αφότου περάσει 18-ετία (περίοδος ενηλικίωσης)...

...όταν και το παιδί αποκτά πρόσβαση σε έναν κουμπαρά που μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ €3,4 χιλ. και € 7,2 χιλ.

Περιεχόμενα

- Σκοπός του εργαλείου
- Διεθνείς πρακτικές και Ελλάδα
- Περιγραφή του προτεινόμενου εργαλείου
- Άμεσες δημοσιονομικές επιδράσεις
- **Μακροοικονομικές επιδράσεις**
- Συμπεράσματα

Εξετάζουμε τις επιδράσεις από ΑΠΕΛ και ΠΑΠΕΛ για την περίοδο 2026-2050 υπό 3+1 σενάρια

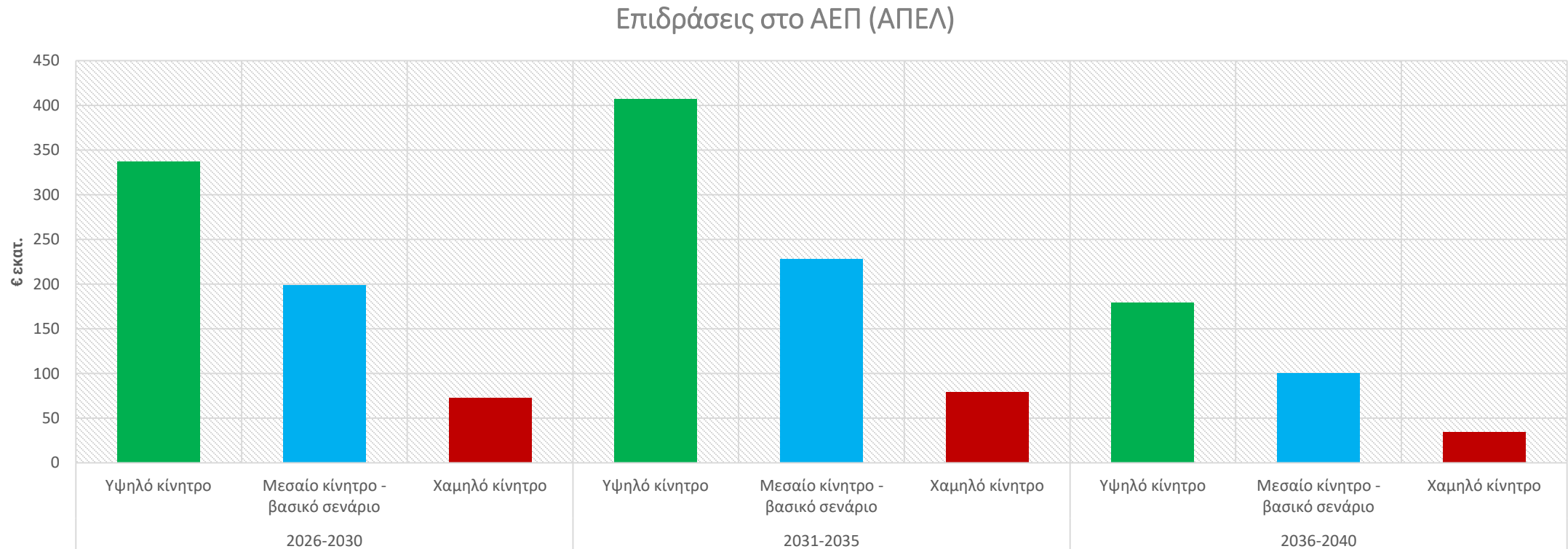
Σενάριο αδράνειας	Υψηλό κίνητρο	Μέτριο κίνητρο	Χαμηλό κίνητρο
<ul style="list-style-type: none">• Δεν λαμβάνονται μέτρα• Μηδενικές επενδύσεις σε ΑΠΕΛ και ΠΑΠΕΛ	<ul style="list-style-type: none">• Εφαρμογή υψηλών φορολογικών κινήτρων• Ισχυρή συμμετοχή σε ΑΠΕΛ και ΠΑΠΕΛ• Μεγαλύτερο άμεσο δημοσιονομικό κόστος	<ul style="list-style-type: none">• Εφαρμογή μεσαίου μεγέθους φορολογικών κινήτρων• Μετριοπαθής συμμετοχή σε ΑΠΕΛ και ΠΑΠΕΛ• Μέτριο άμεσο δημοσιονομικό κόστος	<ul style="list-style-type: none">• Εφαρμογή των μικρότερων φορολογικών κινήτρων• Μικρότερη συμμετοχή σε ΑΠΕΛ και ΠΑΠΕΛ• Μικρότερο άμεσο δημοσιονομικό κόστος

Εκτιμάται μακροοικονομικό υπόδειγμα DSGE, στη βάση παραδοχών, καθώς και λαμβάνοντας υπόψιν τρεις περιπτώσεις (α) εφαρμογή ΑΠΕΛ μόνο, (β) εφαρμογή ΠΑΠΕΛ μόνο, (γ) συνδυαστική εφαρμογή ΑΠΕΛ & ΠΑΠΕΛ

Το κανάλι της επίδρασης των αποταμιεύσεων σε ΑΠΕΛ & ΠΑΠΕΛ στη δημιουργία νέων κεφαλαίων

Αντιστοίχιση νέας τοποθέτησης 1000 ευρώ σε ΑΠΕΛ/ΠΑΠΕΛ με αξία νέας ροής σε Ακαθάριστο Σχηματισμό Παγίου Κεφαλαίου		
	Ποσό	Παραδοχές
Νέα τοποθέτηση σε ΑΠΕΛ/ΠΑΠΕΛ	€1000	
από υποκατάσταση παρεμφερών αποταμιεύσεων	€250	25%
από ρευστοποίηση στοιχείων ενεργητικού, μετρητά κάτω από στρώμα, χρυσός, κλπ.	€500	50%
από μείωση κατανάλωσης	€250	25%
Καθαρή νέα εγχώρια αποταμίευση σε ΑΠΕΛ/ΠΑΠΕΛ	€750	
στην ελληνική αγορά χρήματος και κεφαλαίων	€525	70%
Τοποθετήσεις στην ελληνική αγορά		
Money market	€175.0	33%
ETFs	€175.0	33%
Bonds/IPOs	€175.0	33%
Προσέλκυση ξένων κεφαλαίων στην ελληνική αγορά	€105	20%
Τοποθετήσεις στην ξένη αγορά		
ETFs	€225	
Δημιουργία νέων εγχώριων επενδύσεων (GFCF)		
από money market	€379.8	217%
από ETFs	€19.3	11%
από νέες εκδόσεις Bonds/IPOs	€196.0	70%
Σύνολο νέων εγχώριων επενδύσεων (GFCF)	€700	

Εφαρμογή ΑΠΕΛ – Επιδράσεις στο ΑΕΠ

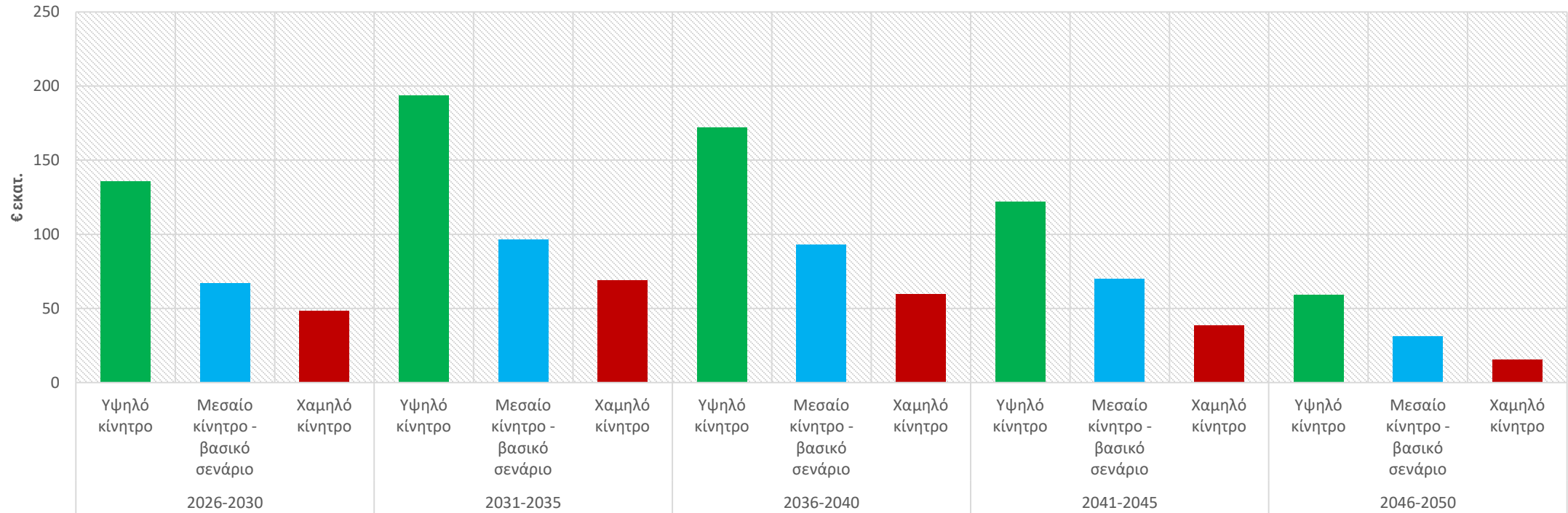

Εκτιμήσεις IOBE στη βάση παραδοχών με χρήση υποδείγματος στοχαστικής γενικής ισορροπίας. Οι επιδράσεις εκτιμώνται σε σύγκριση με το σενάριο «αδράνειας».

Το πραγματικό ΑΕΠ μπορεί να τονωθεί έως 0,25 π.μ. και να παραμείνει υψηλότερο έως και €200 εκατ. κάθε χρόνο έως το 2040

Εφαρμογή ΠΑΠΕΛ – Επιδράσεις στο ΑΕΠ

Επιδράσεις στο ΑΕΠ (ΠΑΠΕΛ)

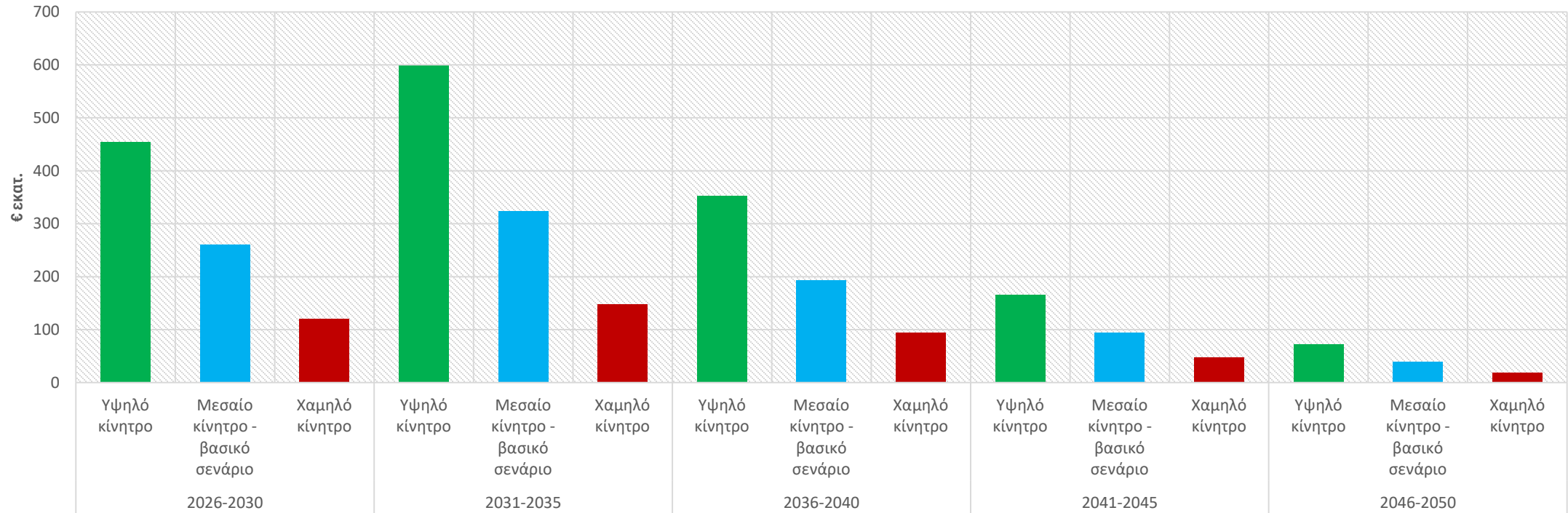

Εκτιμήσεις IOBE στη βάση παραδοχών με χρήση υποδείγματος στοχαστικής γενικής ισορροπίας. Οι επιδράσεις εκτιμώνται σε σύγκριση με το σενάριο «αδράνειας».

Το πραγματικό ΑΕΠ μπορεί να τονωθεί έως 0,1 π.μ. και να παραμείνει υψηλότερο έως και €150 εκατ. κάθε χρόνο έως το 2040

Εφαρμογή ΑΠΕΛ & ΠΑΠΕΛ – Επιδράσεις στο ΑΕΠ

Επιδράσεις στο ΑΕΠ (ΑΠΕΛ & ΠΑΠΕΛ)

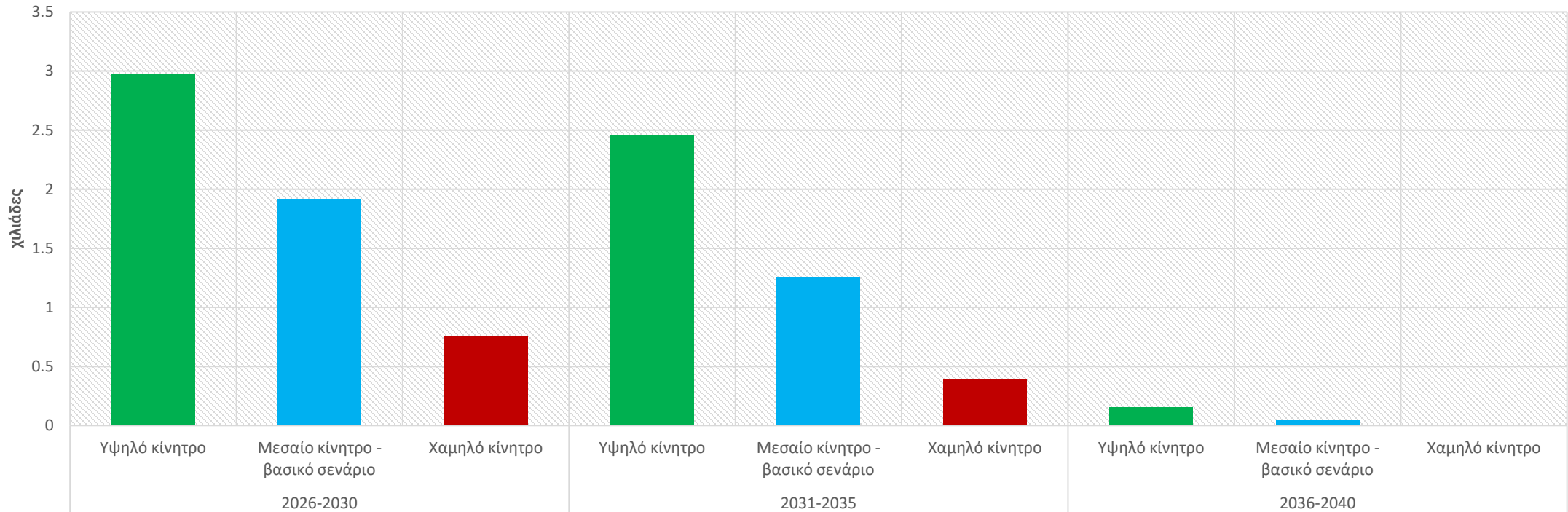

Εκτιμήσεις ΙΟΒΕ στη βάση παραδοχών με χρήση υποδείγματος στοχαστικής γενικής ισορροπίας. Οι επιδράσεις εκτιμώνται σε σύγκριση με το σενάριο «αδράνειας».

Το πραγματικό ΑΕΠ μπορεί να τονωθεί έως 0,3 π.μ. και να παραμείνει υψηλότερο έως και περίπου €400 εκατ. κάθε χρόνο έως το 2040

Εφαρμογή ΑΠΕΛ – Επιδράσεις στην απασχόληση

Επιδράσεις στην απασχόληση (ΑΠΕΛ)

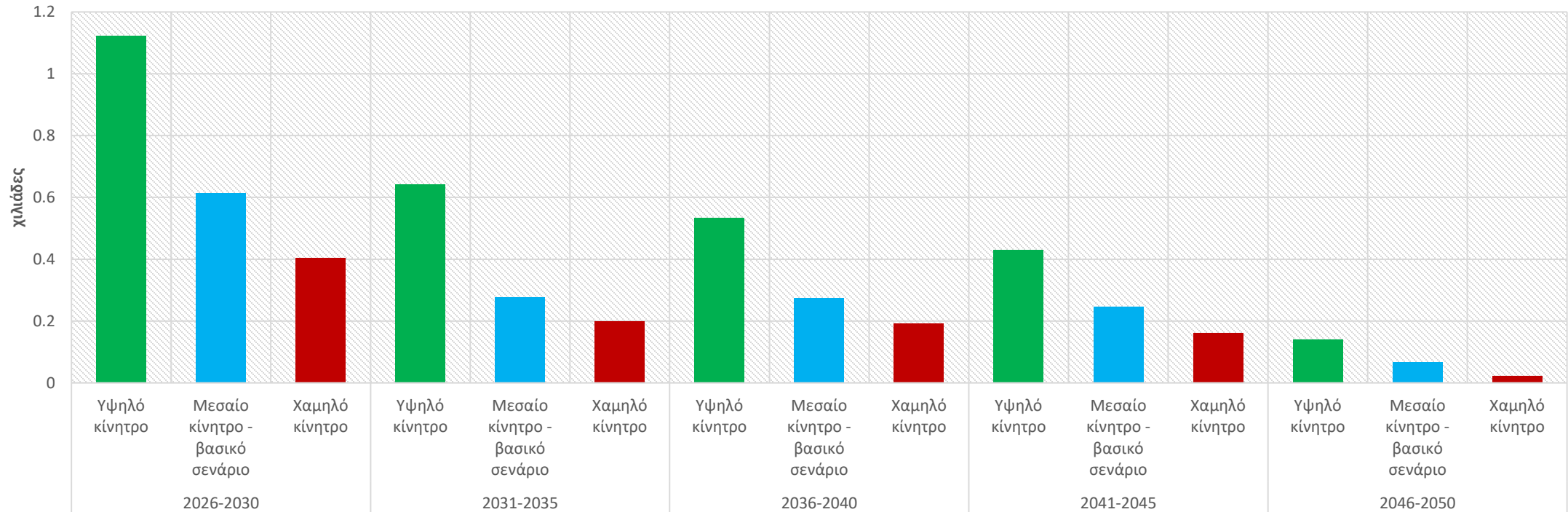

Εκτιμήσεις IOBE στη βάση παραδοχών με χρήση υποδείγματος στοχαστικής γενικής ισορροπίας. Οι επιδράσεις εκτιμώνται σε σύγκριση με το σενάριο «αδράνειας».

Η απασχόληση σε όρους Ισοδύναμου Πλήρους Απασχόλησης (ΙΠΑ) μπορεί να ενισχυθεί κατά έως και 3 χιλιάδες θέσεις απασχόλησης υψηλής προστιθέμενης αξίας, σε βάθος 5-ετίας

Εφαρμογή ΠΑΠΕΛ – Επιδράσεις στην απασχόληση

Επιδράσεις στην απασχόληση (ΠΑΠΕΛ)

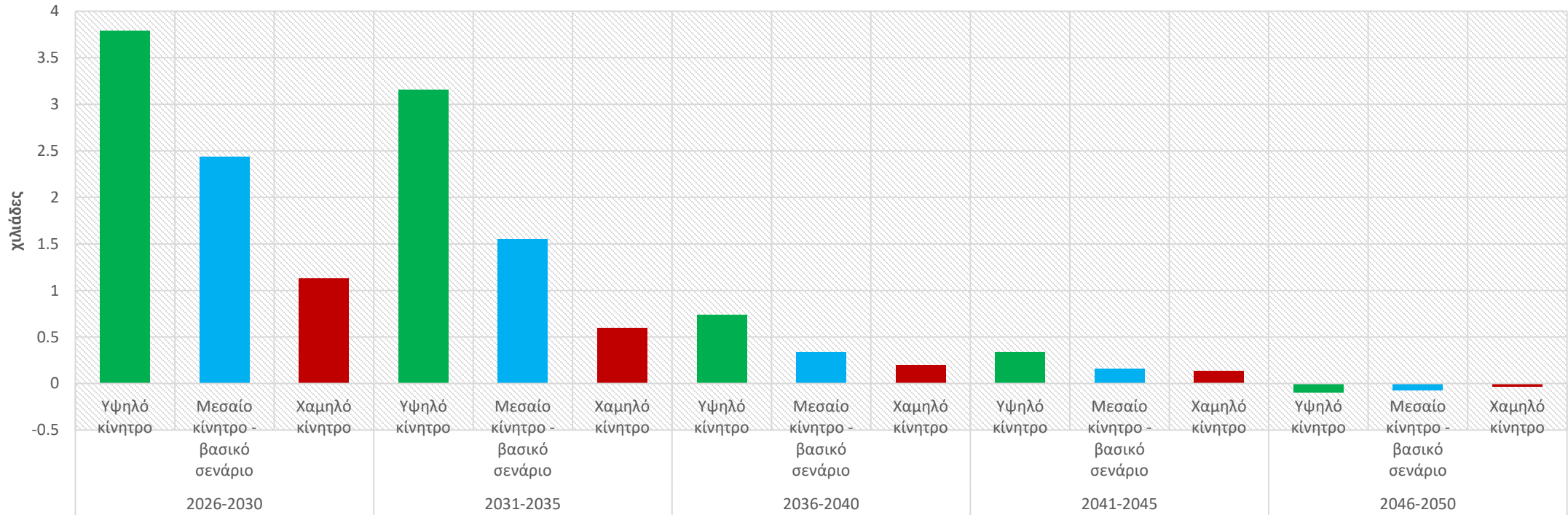

Εκτιμήσεις IOBE στη βάση παραδοχών με χρήση υποδείγματος στοχαστικής γενικής ισορροπίας. Οι επιδράσεις εκτιμώνται σε σύγκριση με το σενάριο «αδράνειας».

Η απασχόληση σε όρους Ισοδύναμου Πλήρους Απασχόλησης (ΙΠΑ) μπορεί να ενισχυθεί κατά έως και 600 θέσεις απασχόλησης υψηλής προστιθέμενης αξίας, σε βάθος 10-ετίας

Εφαρμογή ΑΠΕΛ & ΠΑΠΕΛ – Επιδράσεις στην απασχόληση

Επιδράσεις στην απασχόληση (ΑΠΕΛ & ΠΑΠΕΛ)

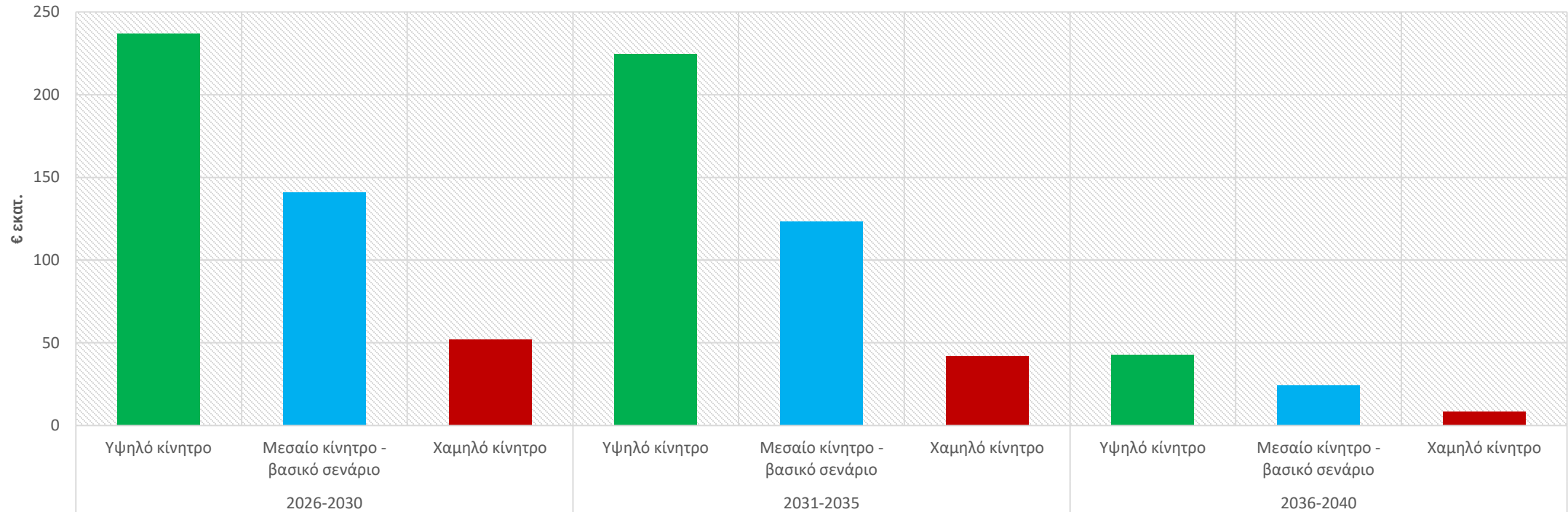

Εκτιμήσεις IOBE στη βάση παραδοχών με χρήση υποδείγματος στοχαστικής γενικής ισορροπίας. Οι επιδράσεις εκτιμώνται σε σύγκριση με το σενάριο «αδράνειας».

Η απασχόληση σε όρους Ισοδύναμου Πλήρους Απασχόλησης (ΙΠΑ) μπορεί να ενισχυθεί κατά έως και 3000 θέσεις απασχόλησης υψηλής προστιθέμενης αξίας, σε βάθος 10-ετίας

Εφαρμογή ΑΠΕΛ – Επιδράσεις στα δημόσια έσοδα

Επιδράσεις στα έσοδα του Δημοσίου (ΑΠΕΛ)

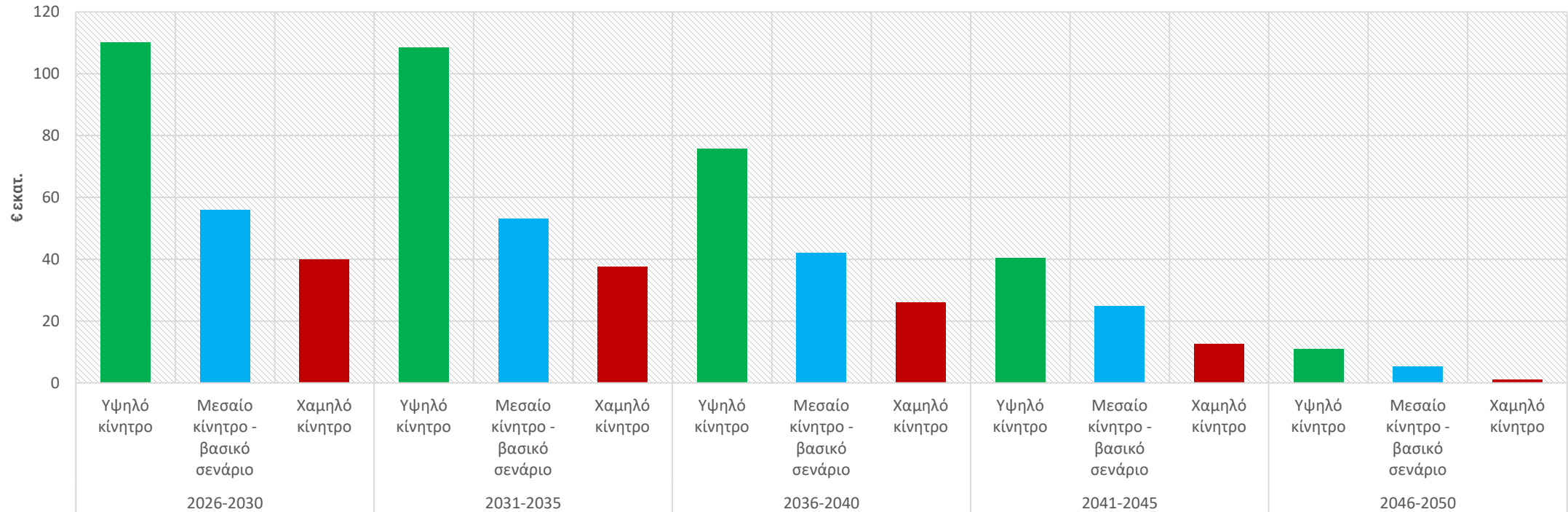

Εκτιμήσεις IOBE στη βάση παραδοχών με χρήση υποδείγματος στοχαστικής γενικής ισορροπίας. Οι επιδράσεις εκτιμώνται σε σύγκριση με το σενάριο «αδράνειας».

Τα ετήσια έσοδα του Δημοσίου δύνανται να ενισχυθούν κατά έως και €200 εκατ., σε βάθος 5-ετίας

Εφαρμογή ΠΑΠΕΛ – Επιδράσεις στα δημόσια έσοδα

Επιδράσεις στα έσοδα του Δημοσίου (ΠΑΠΕΛ)

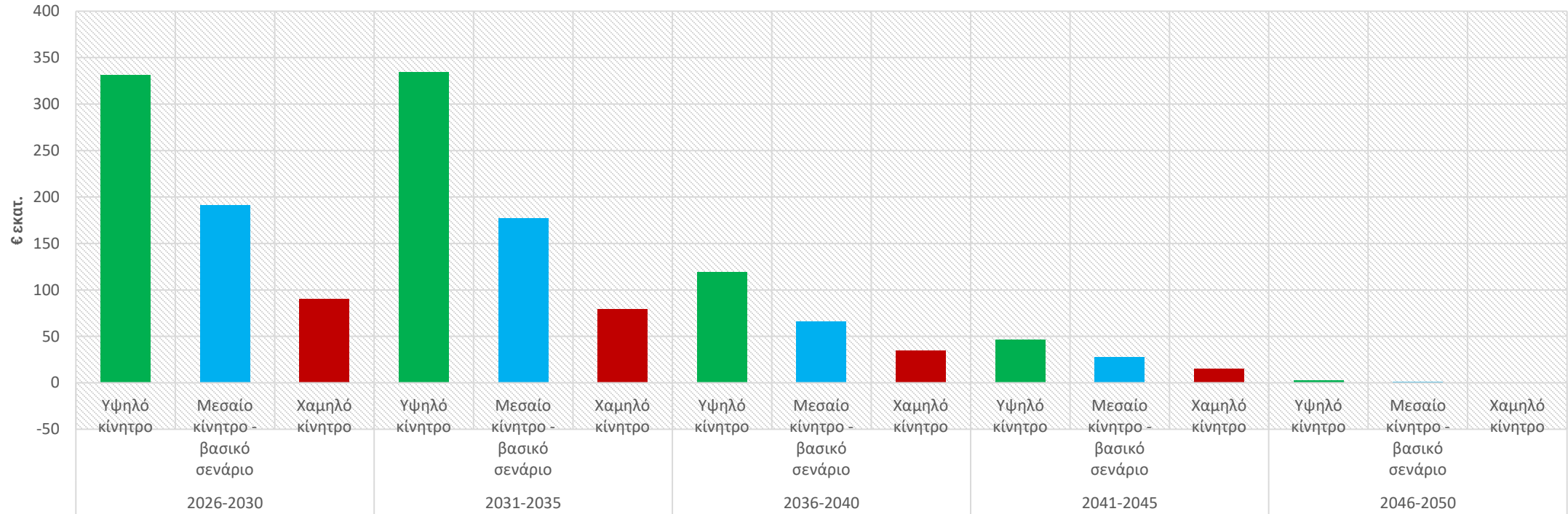

Εκτιμήσεις IOBE στη βάση παραδοχών με χρήση υποδείγματος στοχαστικής γενικής ισορροπίας. Οι επιδράσεις εκτιμώνται σε σύγκριση με το σενάριο «αδράνειας».

Τα ετήσια έσοδα του Δημοσίου δύνανται να ενισχυθούν κατά έως και €100 εκατ., σε βάθος 10-ετίας

Εφαρμογή ΑΠΕΛ & ΠΑΠΕΛ – Επιδράσεις στα δημόσια έσοδα

Επιδράσεις στα έσοδα του Δημοσίου (ΑΠΕΛ & ΠΑΠΕΛ)

Εκτιμήσεις ΙΟΒΕ στη βάση παραδοχών με χρήση υποδείγματος στοχαστικής γενικής ισορροπίας. Οι επιδράσεις εκτιμώνται σε σύγκριση με το σενάριο «αδράνειας».

Τα ετήσια έσοδα του Δημοσίου δύνανται να ενισχυθούν κατά έως και €300 εκατ., σε βάθος 10-ετίας

Περιεχόμενα

- Σκοπός του εργαλείου
- Διεθνείς πρακτικές και Ελλάδα
- Περιγραφή του προτεινόμενου εργαλείου
- Άμεσες δημοσιονομικές επιδράσεις
- Μακροοικονομικές επιδράσεις
- **Συμπεράσματα**

Συμπεράσματα

- Προτείνονται **κίνητρα τόνωσης της αποταμίευσης των ελληνικών νοικοκυριών μέσα από προϊόντα επενδύσεων** στην κεφαλαιαγορά. Συνέργειες με Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων στην ΕΕ.
- Περιγράφονται δύο νέα, συμπληρωματικά προϊόντα, το ένα με δημογραφική στόχευση. Εξετάζονται διαφορετικά σενάρια σε σχέση με τον σχεδιασμό και την επίδρασή τους σε νέα επενδυτικά κεφάλαια
- Με συνδυαστική εφαρμογή των δύο προϊόντων, σε ένα σενάριο μέτριου κινήτρου, εκτιμάται ότι:
 - Το **άμεσο όφελος** από τις καθαρές νέες επενδύσεις στην οικονομία εκτιμάται πολλαπλάσιο του άμεσου δημοσιονομικού κόστους.
 - Σε βάθος 5-ετίας, με μέσο ετήσιο δημοσιονομικό κόστος εφαρμογής των κινήτρων περί τα €100 εκατ. αναμένονται **καθαρές νέες ετήσιες επενδύσεις** άνω των €300 εκατ.
 - **Κάθε 1 ευρώ δημοσιονομικού κόστους** για την εφαρμογή των κινήτρων μπορεί να συντελέσει σε μέση ετήσια αύξηση του πραγματικού εθνικού εισοδήματος κατά έως και **2 ευρώ** σε βάθος 5-ετίας
 - Ο συντελεστής απόδοσης από τη χρήση δημοσίων πόρων για τον **ΠΑΠΕΛ** αυξάνεται περαιτέρω σε **βάθος χρόνου** και μετά την πρώτη πενταετία
 - Η **απασχόληση** μπορεί να αυξηθεί κατά 2 χιλιάδες θέσεις απασχόλησης υψηλής παραγωγικότητας, κατά μέσο όρο την πρώτη 10-ετία
 - Πέρα από μακροχρόνια ανάπτυξη, **έμμεσα οφέλη** αγγίζουν το δημογραφικό, τη δημοσιονομική και εξωτερική ισορροπία, καθώς και την οικονομική παιδεία του πληθυσμού

Ευχαριστούμε!

Επιμέλεια

Νίκος Βέττας

Ερευνητική ομάδα

Svetoslan Danchev

Αμαλία Βενιέρη

Γεώργιος Λιόντος

Ιωάννα Πίγκου

Αρσένης Πρελορέντζος

Γιώργος Γατόπουλος, συντονισμός